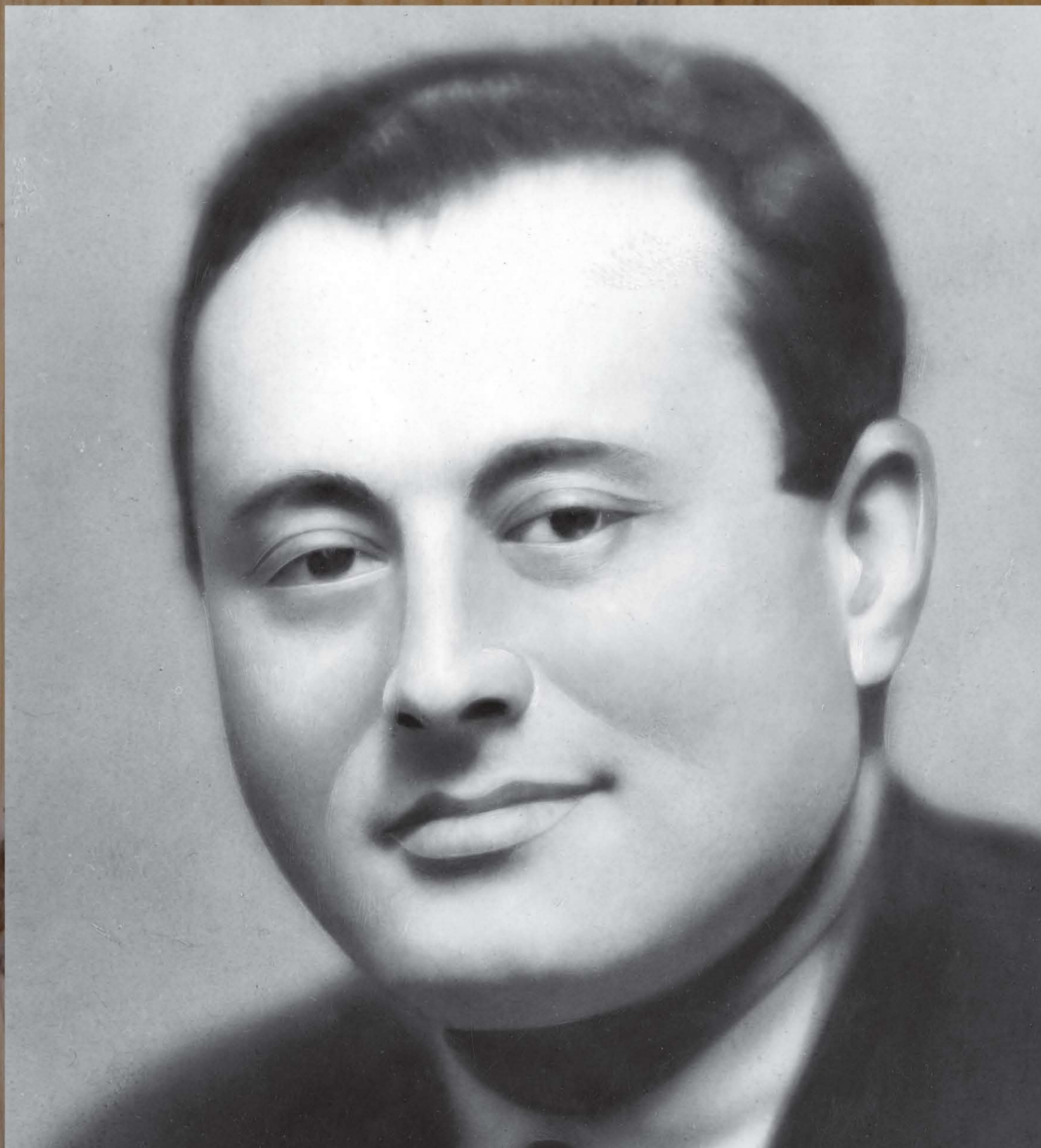

Zakladateľ tradície slovenského moderného divadla: Bratislavské roky Viktora Šulca

Narodil sa 7. 3. 1897 v Úvaloch, pred koncom vojny bol popravený v Osvienčime.
Divadelný režisér a umelecký šéf českej činohry SND v rokoch 1932 – 1938, priekopník modernej činohrenej a opernej réžie v Slovenskom národnom divadle.

1919 – 1920

Stáva sa aktívnym členom Dědrasboru – Dělnického dramatického sboru v Prahe, navštevuje divadlá, výstavy, recitačné večery, umelecké kaviarne, spolupracuje s ochotníckymi skupinami, recituje, hrá i kreslí scény.

1921

Vstupuje do Komunistickéj strany Československa.

1921 – 1926

Navštevuje seminár Maxa Reinhardta v Berlíne, pôsobí v nemeckých divadlách v Hamburgu a v Schleswicu ako pomocný režisér pod menom Victor Schulz. Zúčastňuje sa hosťujúcich predstavení ruských revolučných avantgardných divadiel Vsevoloda Emiljeviča Mejerchoľda a Alexandra Tairova.

1926 – 1927

Pôsobí ako asistent réžie u Leopolda Jessnera v Berlíne, kde vedie Komorné štúdio pri Schillerovom divadle.

1927 – 1931

Na podnet Karla Huga Hilara začne režirovať v pražskom Národnom divadle ako stály hosťujúci režisér.

1932 – 1938

Z iniciatívy Antonína Drašara prichádza do bratislavského Slovenského národného divadla ako umelecký šéf českej činohry a režisér.

1933

Na odporúčanie Vladimíra Clementisa odchádza ako delegát na Olympiádu robotníckych divadiel do Moskvy.

1936

Získava Ormísovú cenu mesta Bratislavy za divadelné réžie.

1938

Česká činohra SND bola zrušená, Viktor Šulc odchádza do Prahy.

1938 – 1939

Režiruje vo Švandovom divadle na Smíchově.

1939 – 1940

Režiruje v divadelnej spoločnosti Karla Jičínskeho.

1940 – 1941

Režiruje na Novej českej scéne v Prahe, používa pseudonym Vít (Ivan) Suk.

1942

Zatknutý a odvečený do koncentračného tábora v Terezíne, neskôr do Osvienčimu, kde zahynul.

„Vo všetkých inscenáciách išlo nám o zbavenie sa iluzionistických a statických prostriedkov naturalistického divadla a dospieť k prostriedkom konštruktívnym a dynamickým.“ 1935

Výstavu pripravil Divadelný ústav, 2013.

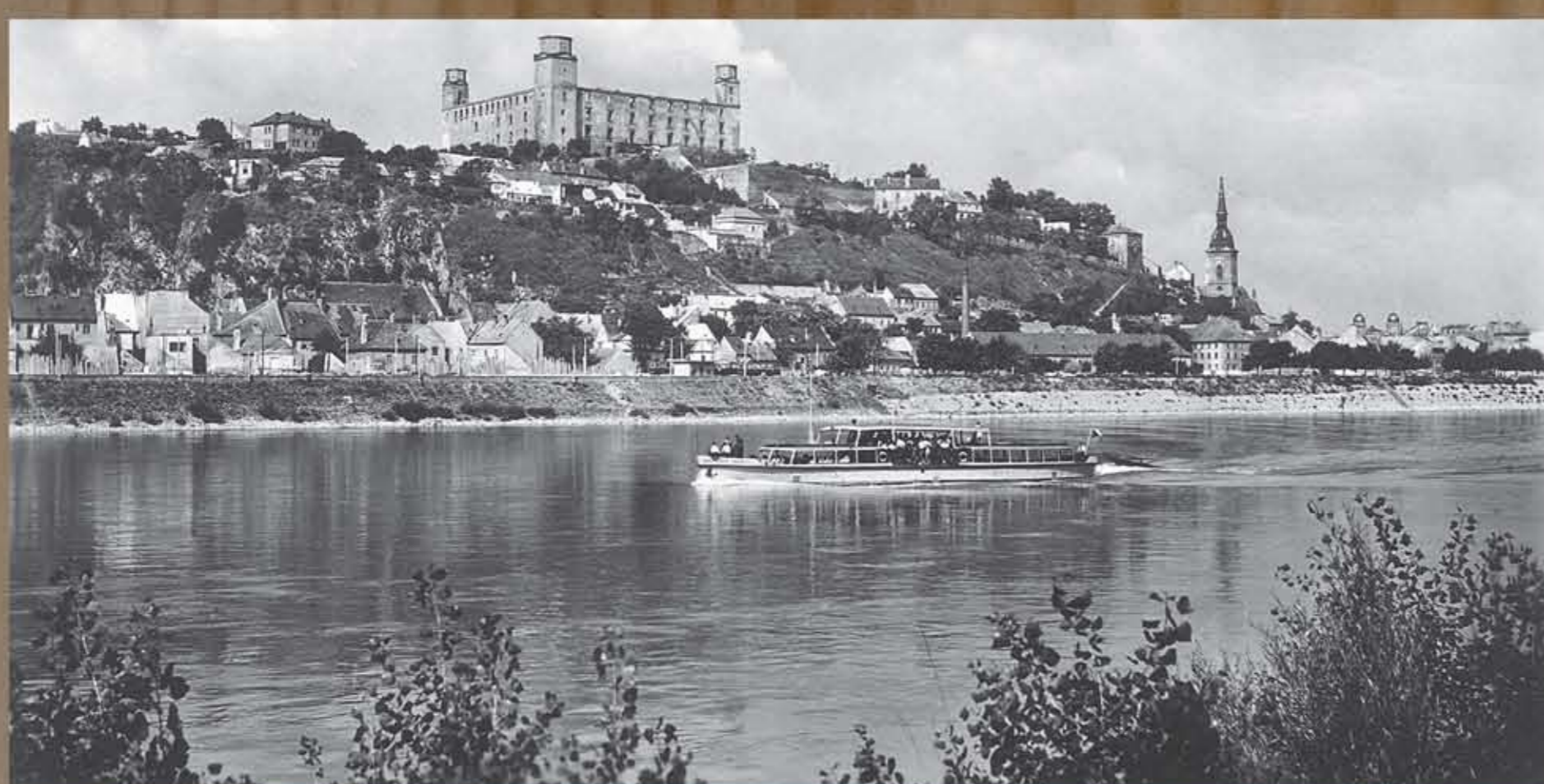
Na výstave boli použité dokumentačné materiály a fotografie z Archívu Divadelného ústavu, materiály z publikácií o Františkovi Trösterovi a Slovenskej divadelnej scénografii 1920 – 2000.

Autorka výstavy Katarína Kunová

Grafické spracovanie Viera Burešová

Jazyková redaktorka Mária Adamčíková

Autori fotografií Ateliér Apfel Bratislava, Ateliér Fayer Wien, ČSTK Bratislava

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

1. Panoráma Bratislavy
2. Budova Slovenského národného divadla v Bratislave
3. Kaviareň Metropol, kde sa stretávali ľavicovo orientovaní spisovatelia, básnici, advokáti, divadelníci
4. Viktor Šulc s členmi českej činohry pred budovou SND v Bratislave
Karla Vaňková, Karel Pavlík, Beta Poničanová, Anna Marečková, Karel Hradilák, Ružena Porubská
5. ANTONÍN DRAŠAR (1880 – 1939) samostatný podnikateľ a riaditeľ SND v rokoch 1931 – 1938
6. Členovia českej činohry Otylie Benišková, Milada Želenská-Frydová, Karel Hradilák, Karel Pavlík, Karla Vaňková pred budovou SND, 1938
7. Viktor Šulc s členkami bratislavského operného zboru
8. Viktor Šulc s členmi českej činohry SND v Luhačovičiach na zázjazde, 1937

Kultúrny obzor

Bratislavská dramaturgia.

Rozhovor so šéfredaktorom českého súboru SND, Viktorom Šulcom.

O Slovenské národné divadlo je stále záujem. Ale nedá sa povedať, že by ten záujem bol vždy veľký. Často, najmä v poslednej dobe, sa príliš začínajú uplatňovať zretele príliš osobné a uživa sa v boji prostriedkov, ktoré nie sú zrovna najvhodnejšie, ale obecnosť, ktoré do pozadia nevidí, sú vstave zaviesť. Treba preto dať možnosť hovoriť aj druhej strane. Priniesli sme pred časom rozhovor s riaditeľom divadla Ant. Drašarom, uverejnili sme prejav šéfa opery K. Nedbala a tiež šéfredaktora slovenského súboru činohry SND Janka Borodáča. Chceme však obecnosť soznámiť aj s iným významným činiteľom SND, šéfredaktorom Viktorom Šulcom. Vyžiadali sme si teda u neho interview. V záujme spravodlivosti i umenia sa tak stalo a sme to boli povinní.

— Povedzte mi, pán šéfredaktor, akú povest má SND, medzi československými divadelnými kruhmi?

— Pokiaľ ja viem, pomerne málo sa o našom divadle medzi odborníkmi vie a vedelo. Do čias Jifkovského nepamätám, že by sa bolo o divadle hovorilo trochu konkrétnejšie. Len sa uznávalo, že sa tu pilne a poctive pracuje, ale repertoár nebol taký, aby na seba upozorňoval odvážnosťou a osobitosťou. Jifkovský — hovorím všetko o čínohře — znalosť o SND, podstatne rozšíril. A tým nenikdy intenzívnejšie aj nové mená do českých kruhov. Boli to: Lída Sudová, O. B. Ojzárková, z pánov Joz. Bezděček a V. Bešek a i. Po Jifkovskom záujem o naše divadlo silne poklesol asi i preto, že za jeho repertoár bol príliš bežný a závislý na Prahe. Oživenie záujmu priniesol zas J. Škoda, ktorý začal razit nové cesty.

— S akými plánni ste prišli k SND?

— Odchovaní súc berlínskou dramaturgiou, neuspokojujúcou sa len so všeobecným a falštalným prevádzaním sezónnych slágov, naučil som sa celému repertoáru i prevedeniu dať určitý účel. Taktiež som sa naučil nebyť divadelným romantikom, ktorý by myslel, že divadlo by mohlo vyžiť z literárnych exkluzivností. Naiblahodrajšou školou v Berlíne bol poznatok, že živé a úspešné divadlo len vtedy rastie a uchováva si záujem obecnosti, keď vie dramaturg uplatniť diela sice obchodne úspešné a všeobecne láskavé, ktoré preca len by obecnosť pripravovali a upozorňovali na rôzne aktuálne otázky, ktoré by neskôr v niektorej hre naprosto umeleckej, došli dokonaleho výrazu a rozriechenia. Rozhodne nie som názoru, že sa repertoár dá viesť dvojakou dramaturgiou: tu zábava, tu literatúra.

S takýmto programom som šiel a tak som si ho aj realizoval aspoň v tých najpodstatnejších složkách. Celkom vedome som uviedol Dykovo »Znoudfent dona Quijota, lebo sympatie pre Sancha Panzu (obsadený J. Pivcom), boli prípravené tým, že už prv niekoľko prvky tejto postavy, ako humor, trocha švejkovstva, slovánsky pesimizmus a i. boli obsažené aspoň čiastočne v iných českých hrách na SND, prevedených. Podobne som si pripravil triezlive a neextatické pojetie Julie prevedením Konrádovho »Kvočny. A opečne: paci-fistické atmosféra, plasticky uplatnená úpravou »Romeo a Julie« sa znovu objavila v »Londýnskom moste«.

Myslím, že som dostatočne prejavil svoji odklon od frakového repertoáru a preukázal, že chcem zobudiť záujem o hry podstatne zdravé, ľudové, t. i. také, ku ktorým tie najširšie vrstvy musia mať svoj kladný vzťah. Z tohto dôvodu som tedy neváhal uviesť »Zpivaici Benátky«, ktoré sú svätého medzi hrou ľudovou a literárne exkluzívnou a ktorých humor a samozrejme prímomínajú filmy najpopulárnejšieho francúzskeho avantgardistu Renné Claira.

— V čom by ste videli úkol bratislavských dramaturgů?

— Najväčším úkolom by bolo, nevyhýbať sa ožehavým a naniavýš komplikovaným otázkam dneška a vzťahu k československej kultúre. Sú tu nielen veľmi zaujímavé otázky národnostnej kultúry, sociálnych pomerov, náboženskej tradície a civilizáčných rozdielov, ale sú tu i vzťahy k všeobecnému svetovému dntiu a i svetovej politike. Prv bratislavská dramaturgia príliš pestovala alebo povrchnú eleganciu, alebo heroický historizmus. Obidva tieto smery pokladám pre živé a mladé divadlo za neplodné. Je treba brať zreteľ na rozmanitú a mimoriadnosť složenía bratislavského obecnstva, aby sa mohlo zaujímať o každú hru. V pozitívnom uznávaní rôznorodých kultúrnych snáh počítava veľmi plodný kulminálny prejav, ktorý usnadní našť platformu ku kontaktu skutočne živému a produktívnemu.

— Je tu otázka dvoch súborov. Čo o nej súdíte?

— Slovenský súbor, ktorý je v počiatkoch svojho kultúrneho poslania, nemal by byť zatážený rovnakou povinnosťou ako súbor český, ktorý môže ľahšie a samozrejmejšie dostať požiadavkou i abonentným. Kultúrny výsledok slovenského ensembu pokladaj by som za veľa významnejší, príbohnejší a kladnejší, mohol-li by voliť úkoly, ktoré mu plne zodpovedajú a dostalo-li by sa mu času i priestoru k dokonalému nastudovaniu. Diktovaným počtom predstavení sa súbor zbytočne zafážuje tak umelecky, tak dramaturgicky. Opečne český súbor — podotýkam: rozdelenie za dnešných pomerov mám za kultúrne konzekventné a po stránke umeleckej i jazykovej za o veľa viac vyhovujúce — ktorý nachádza stále väčšieho ohlasu u obecnosti a mladej generácie, ufažil by i finančne prosperite divadla a nebol by nijako prekážkou kultúrnych snáh mladého Slovenska. Taktiež za kultúrne kladné považoval by som pokračovať v zaraďovaní slovenských hercov do predstavení českých a opečne. Pokus s R. Porubskou, myslím, že sa nechalim, vyznel naprosto kladne.

— Čo pripravujete?

— Čacel by som v tejto sezóne uviesť ešte »Rva. Čino« od Tretiakova a Aristofanov »Mier« v úprave A. Hoffmeistera. Som však nútený okolnosťami nechať tieto hry až do budúcej sezóny. K nim pripravujem: premiéru jedného dosiaľ nehraného českého autora, Shavovu »Sv. Johanku« i s modernou parafrázou na ňu od Bert Brechta: »Svätá Johanka na jatkách«, ďalej Moliérovo »Lakomca«, Shakespeareov »Sen noci svatojánskej«, Kiršonov »Chlébe« okrem niekoľkých iných ešte hier, ktoré teraz ešte prezradím neochem.

Do konca sezóny uviedem ešte: od Jul. Romanusa »Prostonášnika naša le Trouhadeca«, Frankovho »Ninu«, Nušičovu komédiu »Pani ministrova« a »Janu« od Duvernoisa s A. Sedláčkovou, čo bude prvé pohostinské vystúpenie v tejto sezóne. Jdv.

Ako poslovenčiť SND?

Príspevok k ankete o poslovenčení Slov. nár. divadla

Istým nedostatkom ankety »Davu« o poslovenčení Slov. nár. divadla (viď 2. číslo »Davu«) bolo okólnosť, že neobsahovala aj názor predstaviteľov českých činohry pri SND. Sme vďační tej okolnosti, že môžeme — hoci opozdane — doplniť našu anketu názorom šéfredaktora českých činohry pri SND Viktora Šulca. Avšak nie je to len táto — lekmers formálna okolnosť — ktorá dáva význam tomuto potrebnému a samozrejme doplnku ankety o poslovenčení SND. Slova Viktora Šulca majú význam v tom, že podstatne vyznačujú aj umelecký program a spôsob poslovenčenia našej jedinej národnej scény. A tu je treba povedať — už nie na doplnenie ankety, ale do začiatku nových ankiet a úvah — že by nie nebolo tak želané, ako čo najvyššia diskusia o umelckom programe poslovenčenia Slov. nár. divadla. Z umeleckých činiteľov ani na slovenskej, ani na českej strane nie je konečne nik proti samozrejmej žiadosti, aby SND bolo poslovenčené. A pokiaľ dnešný dualizmus je politickým stanoviskom, aj to sa dá prekonať. A práve preto, že možnosť poslovenčenia SND je tak na dosah ruky, je umelecký program slovenského divadla tak aktuálny. Nie je naň čas myslieť až keď bude divadlo poslovenčené. Dokonca chceme to povedať, že bez neho nie je ani poslovenčenie divadla časovou otázkou. A zatiaľ naproti: jeho stále riešenie, vyznačovanie jeho obrýsov a cieľov môže uskoriť, ba jednoducho si vynútiť akt poslovenčenia divadla. Nech tedy sú Šulcove podnety výzvrou pre úvahy o umelckom programe profesionálneho slovenského divadla.

Nesmieme zabudnúť, že úloha divadla v dobe filmu a rádia sa stále prehodnocuje a nesmie nás ani mylíť, že náročnou v tomto čase je filmová produkcia veľmi neplodná a radio dosiaľ našo svoju vlastnú formu účinku v oblasti umenia. Táto dočasná situácia sa môže v každej chvíli zmeniť a teda je potrebné, aby divadelní činitelia tak pracovali, aby si divadlo udržalo doterajšie výstavné pozície, ktoré proti filmu a rádiu doteraz si háj. Treba sústávne hľadať nové oblasti účinku a uvedomovať si a pozorovať vlastnosti a výhody divadla, ktoré film a rádio nemôžu vystižnúť.

Zdravú formálnu retardiáciu, ktorú prežíva umenie a foliozofia všeobecne, prežíva aj divadlo, divadelné umenie môže teraz na novo tespať z bohatstva národných prameňov, doplniť svoju frizuru, konštruktívnu formu a zššíriť výsmešne krutý obsah do terajšej javištej reprodukcie. Slovenské divadelné umenie má v tomto ohľade závideniahodné postavenie. Nikde v strednej Európe nie je farebnosť a rytmus ľudových obyčajov tak zachovávaný a tak dosiaľ živovne vžitá ako tu, všetko po čom túži mladý divadelník je prebáhať zachované, tanec a radosť z rytmu, formulácia sa mladá a bohatá reč príjima radosť z farby a lyriky, naivne kladný humor a priamy, čistý vzťah k životným, etickým otázkam. Ak najde slovenské divadelné umenie cestu týmto smerom — a som presvedčený, že týmto smerom ju hľadať musí — došiahne umelckých pozícií, nielen v oblasti československého divadla, ale v európskom divadle vôbec. Ja si takto predstávam poslovenčenie Slovenského národného divadla.

VIKTOR ŠULC.

Práve slovenské divadlo má na prvom mieste tú povinnosť, aby na základe bohatej ľudovej tradície a na základe tak neskonale bohatého a v javiskovom smysle mnohom neprekonateľného jazyka vytváralo hodnoty i, pické pre Slovácko. Ale slovenské divadlo nie je na to, aby bezducho kopirovalo ako tak výtvarné hodnoty moderného českého divadla. Slovenské divadlo musí si vytvoriť také pracovné prostredie, ktoré môže vyhovieť všetkým požiadavkám, ktoré neň kladie kultúrna minulosť a súčasne kultúrna hodnota Slovenska. Ti Česi, ktorí si myslia, že môžu bezpečne učiť lón slovenského divadelníctva bez toho, aby si pribrali na pomoc celú tú bohatú kultúru od slovenského ľudového maliarstva až po ľudovú poéziu, od hudby až po dnešný život pracujúceho slovenského ľudu, chcú dať Slovácku veci nebezpečné a lovenskej kultúre nepriateľské. Ale práve takým nebezpečím sú li, ktorí považujú, všetko za typicky slovenské, čo nezaväta češtinou.

Slovenské divadlo nemá za úkol uvádzať na svoje javisko české činohry pre Čechov, bývalých v Bratislave, alebo v Košiciach. Slovenské divadlo smie siahnuť k českým činohrám len vtedy, keď sa mu samotnému nedostáva dost síl, aby čo najúspešnejšou cestou vytvorilo svoje slovenské umenie. Slovenské divadlo nemá svoje javisko pre odvar českých činohry. Ono môže mať len vtedy vo vývoji slovenského kultúrneho života svoj význam, keď všetkými silami bude usilovať o vytvorenie svojbytného umenia, ktoré, pravda, nemá byť izolované v separetívne od českého divadla za každú cenu, ale ktoré bude spolu s divadelným umením českým tvorí tú vyššiu syntézu vzájomnej kultúrnej pospolitosťi.

Zo slovenského javiska má dneňa do obecnosti znieť slovenské »slovenské« tak, že bude môcť smeľo súťažiť nielen s »češtinou«, ale aj so zahraničím. V otázke slovenského divadla treba predovšetkým zistiť najrýchlejšim spôsobom možnosť svojprávného vývoje slovenskej divadelnej kultúry, aby spoločne s kultúrou českou vytvorila len spoločný stupeň, ktorého u nás treba pre zdravé súťaženie so svetom. Veď nie je mysliteľné, aby dnes nejaký národ nemal svojej ríbyny, z ktorej by mohol hovoriť tým najcenejším čo má, to je svojím jazykom. A keď si nevieme predstaviť zdaný vývoj národa bez možnosti kultúrnej koncentrácie okolo niečoho tak významného, ako je divadlo. Rozpamätajme sa aký význam v politickom živote českom mal boj o Národné divadlo. Pravda, hovorím znova: vyhýbať sa bezduchovne a zámerne spolupráci s českými pokrokovými divadelníkmi by znamenalo vrátiť sa späť vo vývoji na úkor rozvoja.

E. F. Burian.

Rozvrstvenie priestoru na menšie a väčšie podla umožňuje hercovi nielen väčší pohyb, ktorým sa týmto dáva možnosť sa preukázať svižnosťou a eleganciou gesta, ale hlavne nám usnadňuje hercov uprostred hry izolovať a tým dať významným pasážom väčšieho dôrazu a prevednosti, bez toho, že by sme boli nútení nechať herca hovoriť »stranou«. Dobre vieme, že v živote tá istá situácia by vyzerala inak, ale nie je snáď zapotreby už do omrzenia opakovať frázu ohrievať, že divadlo a mnohé iné umenie, nemá a nesmie život kopirovať. Podľa nášho názoru umenie život dáva.

Práve tak je samozrejme, že niektorá hra sa môže hrať tak ako by sa odohrávala v živote a iná hra sa tak hrať nesmie. Latinské divadlo a myslím aj básnické divadlo budúcnosti je a bude v zásade retoricke, totiž v dnešnom chaotickom svete a nekľudnom živote bude asi básnik potrebovať mnoho výmluvnosti, aby osvetlil činy a nečiny svojich hrdinov, a pre tieto etické úvahy a duševné zápasy sú tie naše tribúny.

Viktor Šulc.

Formálne môžeme pokračovať pri tejto hre na ceste divadla priestorového. Priestor je pre nás v divadle a scénickom umení potrebným rozpätím medzi fundamentom tematickým a nadstavbou formálnou. Medzi kóstrou a živým telom. Chceme postaviť hercov do dramatického protikladu s priestorom. Chceme objasniť priestor, pretože vízia priestoru je to, čo v človeku udržuje dojem skoro cez celý život opečne k farbám, ktoré môžu byť snáď v okamžiku silnejšie, ale nikdy nie tak hlboké a trvalé.

Viktor Šulc.

1. Karikatúra Viktora Šulca od Jana Valeša uverejnená v spoločensko-kultúrnom časopise A-Zet v roku 1937
2. Jdv. (Jozef Dvořák). Bratislavská dramaturgia. Rozhovor so šéfredaktorom českého súboru SND Viktorom Šulcom. Robotnícke noviny, 30 (1. 5. 1933), č. 99, s. 4
3. Viktor Šulc: Ako poslovenčiť SND? Príspevok k ankete o poslovenčení Slov. nár. divadla. DAV, (1937), č. 4, s. 15
4. m: S režisérom Šulcom o SND a o divadle vôbec. Slovenské zvesti, 1(23. 9. 1936), č. 90, s. 4
5. Slovenskí a českí divadelní pracovníci o poslovenčení SND. E. F. Burian: Predstavitel' českého moderného divadelníctva. DAV (1937), č. 2, s. 5
6. Molière: Tartuffe, 18. 4. 1936
7. Jaroslav Durych: Světý Václav, 25. 9. 1936
8. Josef Kajetán Tyl: Strakonický gajdoš, 19. 9. 1936

Cesta, zákruty, križovatky a križe Viktora Šulca: prekonávanie expresionizmu

Slovenské národné divadlo
Riaditeľ: Anton Drašar

Faust

Dramatická báseň.
Dramaturgická úprava a inscenácia: V. Šulc, režisér Nár. div. v Prahe a. h.
Preklad: Otokar Fischer. Scénická spolupráca: Arch. E. Zelenka, Praha.
Hudba: Isa Krejčí. Kostýmy: O. Frýdová.

Hias Hospodina	A. Theilka	I. tovarýš	R. Sedláček
Faust	D. Zelenský	II. tovarýš	J. Mo český
Mefistofeles	J. Pivec	III. tovarýš	J. Kurmin
Markétka	M. Frýdová	IV. tovarýš	M. Beran
Wagner	E. Bolek	I. mešťan	J. Krpela
Valentin	F. Vnouček	II. mešťan	M. Horský
Ziak	V. Ostrý a. h.	III. mešťan	J. Fiser
Marta	M. Koberdová	Zobrák	B. Machník
Liza	V. Březinová	Babizna	A. Letenská
Frosch	B. Machník	I. nestvora	M. Valoušková
Brander	E. Letenský	II. nestvora	A. Princová
Siebel	J. Krpela	I. fantastický zjav	J. Šil anová
Altmayer	E. Bolek	II. fantastický zjav	T. Kováčová
Ježibaba	V. Pražský	Starucha	B. Lov
Rychtar	A. Theilka	Divadelný riaditeľ	K. Vik
Zjavenie matky	A. Kovárková	Intrikán	J. Krpela
I. služobná	V. Březinová	Nespokojepec	R. Princ
II. služobná	S. Veselá	Akrobát	V. Drozdin
I. meštianska dievka	M. Valoušková	Vynítená kráska	J. Šimanová
II. meštianska dievka	M. Rintová	Girls	T. Kováčová
I. študent	R. Princ	Bludníčka veľkomesta	M. Rintová
II. študent	J. Kozák	Atel	J. Mohelský

Shory: Vojáci, anjeli, čarodějnice, fúd.
P. 28. 4. 1932 (c.)

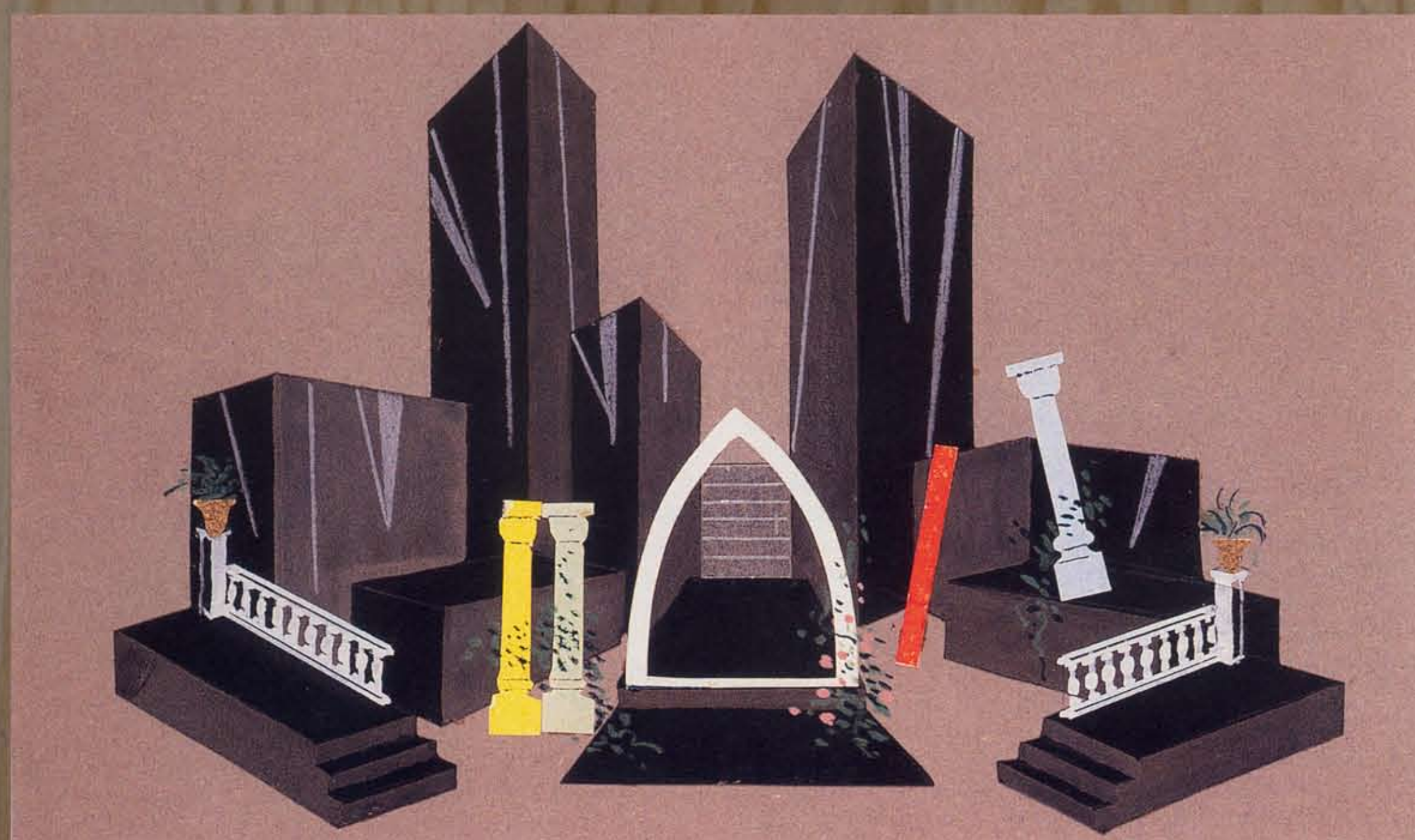
Slovenské národné divadlo
Riaditeľ: Anton Drašar

Londýnsky most

(Waterloo Bridge)
Hra zo svetovej vojny v 4 dejstvách.
Napísal R. E. Sherwood. Preložil Vladimír Vondřejš.
Režia a scéna V. Šulc.

Kitty	Vilma Březinová
Vojenský policista	Dobuň Machník
Gertruda	Sveila Amortová
Rotmajster	Mila Beran
Štábný rotmajster	Viktor Ostrý
Myrna	Milada Frýdová
Námorník	Karol Beniško
Civilista	Karol Rint
Roy - Cronin	František Vnouček
Pani Hobleyová	Otilia Benišková

I. obraz: Waterloojský most v Londýne o 11. hodine večer za novembrovej noci r. 1917 za zepelinového útoku. — II. obraz: Myrina izba v dome pi. Hobleyovej o niekoľko minút neskôr. — III. obraz: Myrina izba budúcí deň napoludnie. — IV. obraz: Waterloojský most toho istého dňa večer.
P. 22. 11. 1932 (c.)

Táto krásna a básnická hra previedol český súbor pod režisérom V. Šulcom s ozaistným pochopením. Nebolo dosiaľ krajšieho predstavenia. Všetci účinkujúci, nech to bol ktokolvek, vydali zo seba to maximum, ktorého je treba, aby báseň sa stala skutočnosťou a skutočnosť básňou. Výkony boli zladené k ideovej ose hry, disciplinovanosť až obdivuhodná a elán, s akým sa hralo, priamo mladistive dravý a sugestívny. A preca boli jedinci, ktorí i tu vynikali. Tak z dám pi Benišková, el. Březinová, Světa Amortová a M. Valoušková, z pánov predovšetkým J. Pivec, ktorého Sauchó bol jedinečne výrazný, ďalej Drahoš Zelenský, Hanuš Malimánek, zvlášť v prvom dejstve, František Vnouček, K. Rint a B. Machník. Režisérské schopnosti V. Šulca treba oceniť s uznaním. To, čo uviedol na scénu, bol ozaistný čit, plný básnického kúzla a osobitosti.

Slovenské národné divadlo
Riaditeľ: Anton Drašar

ROMEO A JULIA

Tragédia dvoch mladých milencov v 27 obrazoch. Napísal V. Shakespeare.
Preložil B. Štepanek. Dramaturgická úprava a inscenácia Viktor Šulc.
Výtvarná spolupráca arch. E. Zelenka. Hudobná spolupráca Zdenko Folprecht.
Technické zariadenie J. Ladvenica.

Mater dolorosa (Chorus)	Hana Meličková
Julia Capuletová	Ružena Porubská
Grof Capulet	Bohuš Machník
Grofka Capuletová	Otilia Benišková
Grof Capulet, strýc	Václav Poláček
Tybal Capulet, jeho syn	Ernhoš Zelenský
Kojná	Anna Letenská
Peter	Karol Rint
Samson - služobník u Capuletov	Alojz Poláček
Anton	Ján Figura
Romeo Montec	František Vnouček
Grofka Montecová	Ján Sykora
Benvolio, Romeoov bratnec	Maria Rintová
Balthazar, Romeoov sluha	Mila Beran
Abraham, sluha u Montecov	Ján Kozák
Escalus, vládár Veronský	Ján Janáček
Paris, synovec vládarov	Karol Beniško
Mercutio, vládárov synovec a priateľ Romeov	Viktor Ostrý
Rehor, sluha šľachtica Parisa	Ján Pivec
Julius, sluha šľachtica Mercutio	Vilma Březinová
Lorenzo, brat františkán	Zdenka Poláčková
Ján, brat františkán	Anton Theilka
Mastičník v Mantove	Alojz Poláček
Zvoninir st umko	Ivo Lichard
Kvetokid Crvňak	Ján Fiser
M. rumli Návzdial	Jozef Šedláček
Náčelník stráže	Ján Šima
Strážnik	Jozef Špecký
Drubý strážnik	Jozef Tomar

Hostia u Capuletov, ľud, stráže, vojsko.

- Johann Wolfgang von Goethe - Viktor Šulc: Faust, 28. 4. 1932
- Jan Pivec
- Milada Zelenská
- Viktor Dyk: Zmúdenie Dona Quijota, 6. 10. 1932
Scénický návrh akademického maliara Ľudovíta Fullu
- Jdv. [Jozef Dvořák]: Konečne umelecký čin.
Robotnícke noviny, 29 (8. 10. 1932), c. 230, s. 4
- Robert Emmet Sherwood: Londýnsky most, 23. 11. 1932
- William Shakespeare: Romeo a Júlia, 20. 12. 1932
- Ružena Porubská, František Vnouček
- Hana Meličková, členka slovenskej činohry SND
- Carlo Goldoni - Adolf Hoffmeister: Spievajúce Benátky, 25. 1. 1933
Scénický návrh akademického maliara Ľudovíta Fullu

Cesta, zákruty, križovatky a kríže Viktora Šulca: anti-iluzionistické obdobie

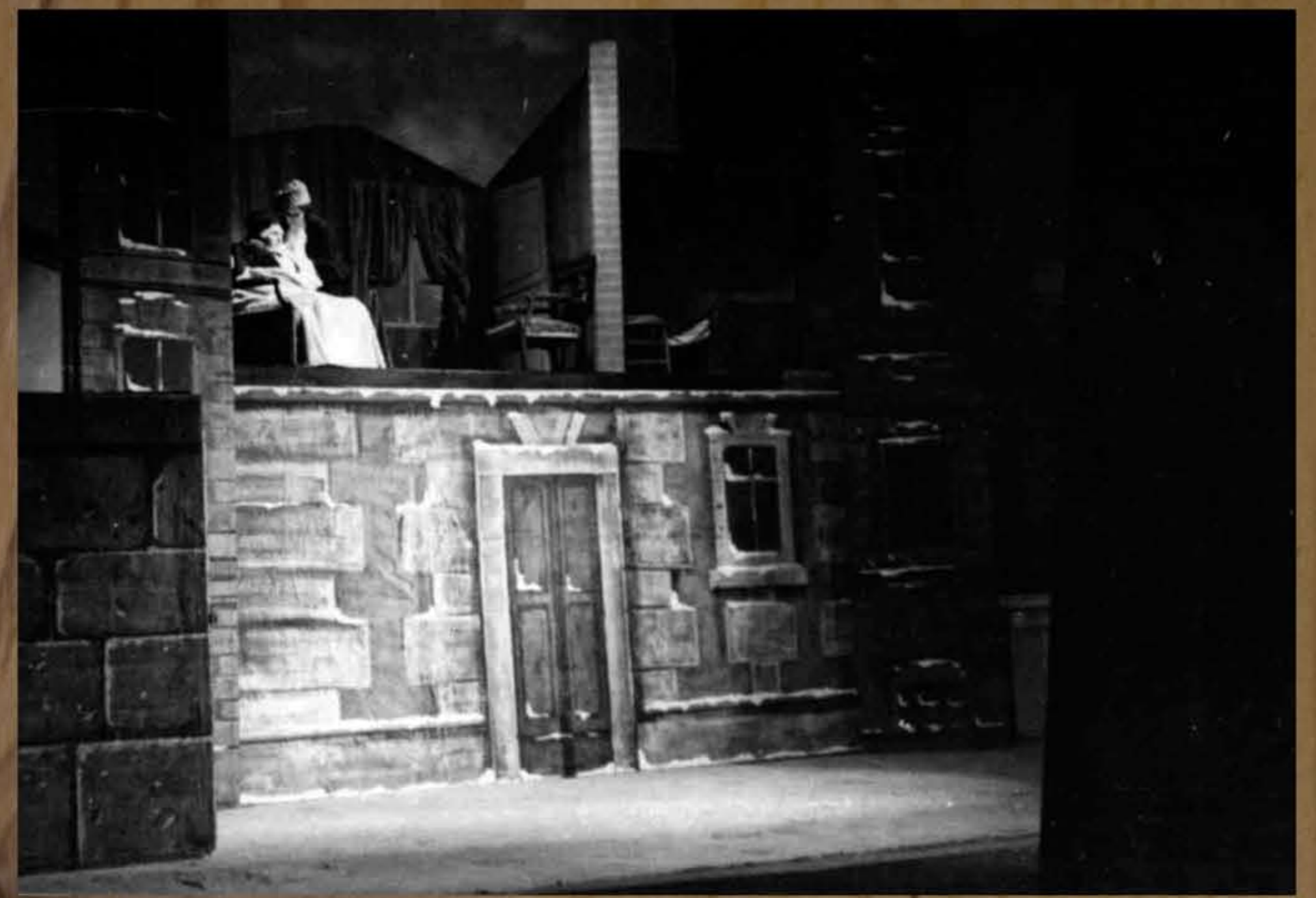
1.

V. Šulc prevedením venoval veľa pečlivosti. Vytesal hru z jedného kusu a každý detail vypracoval tak presne, že nebolo chybičky. Rozvrhol dobre scénu a svedomite obsadil rolie. Že dôkladne pracoval vidieť i z toho, že i tam, kde pre nedostatok účinkujúcich musel obsadiť viac rôľ jednou osobou, tieto vedeli vytvoriť postavy naprosto nové. Scénu ovládal suverénne a naozaj došiel z každého to maximum, ktoré len veľký režisér vie dostať.

2.

3.

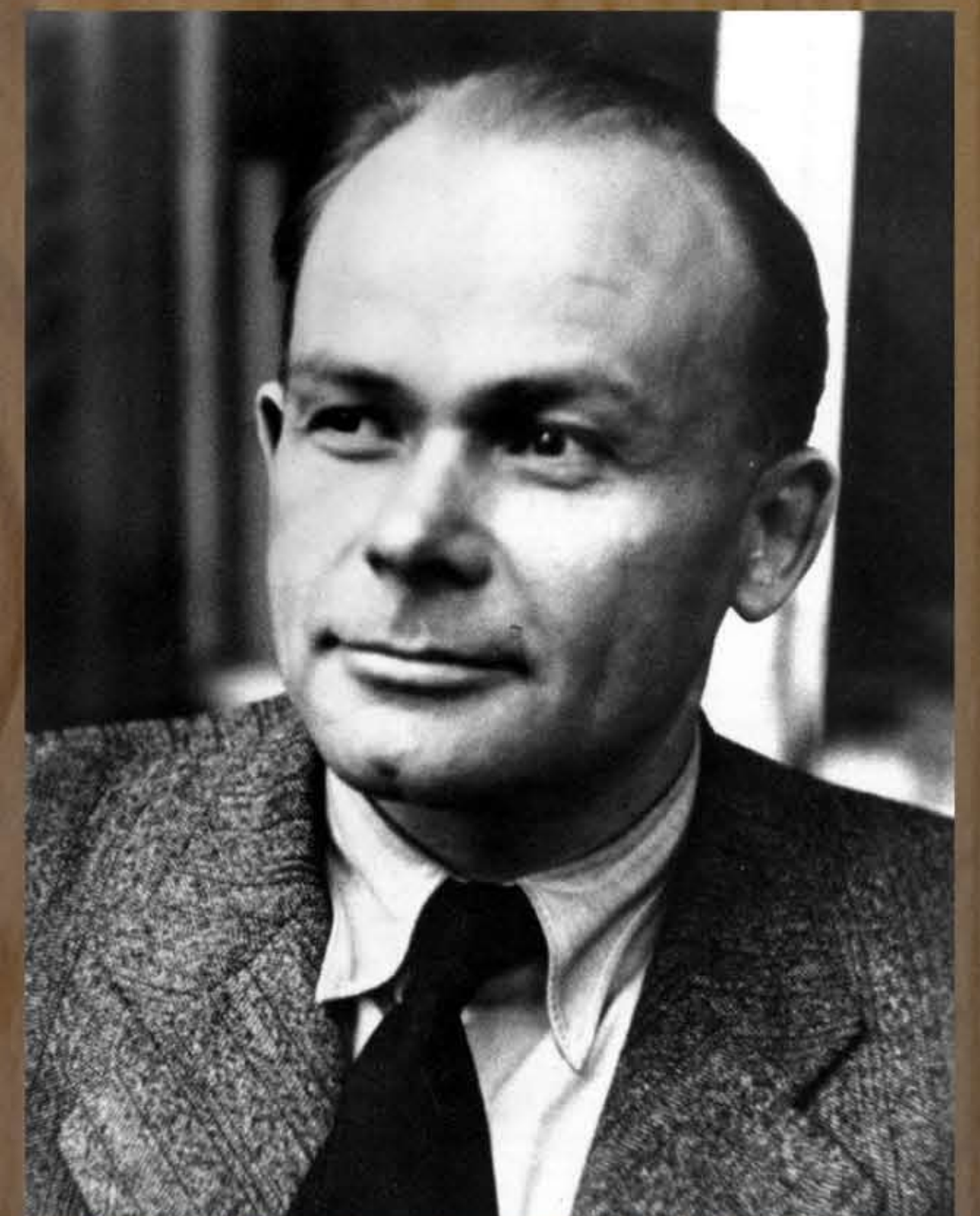
4.

5.

6.

7.

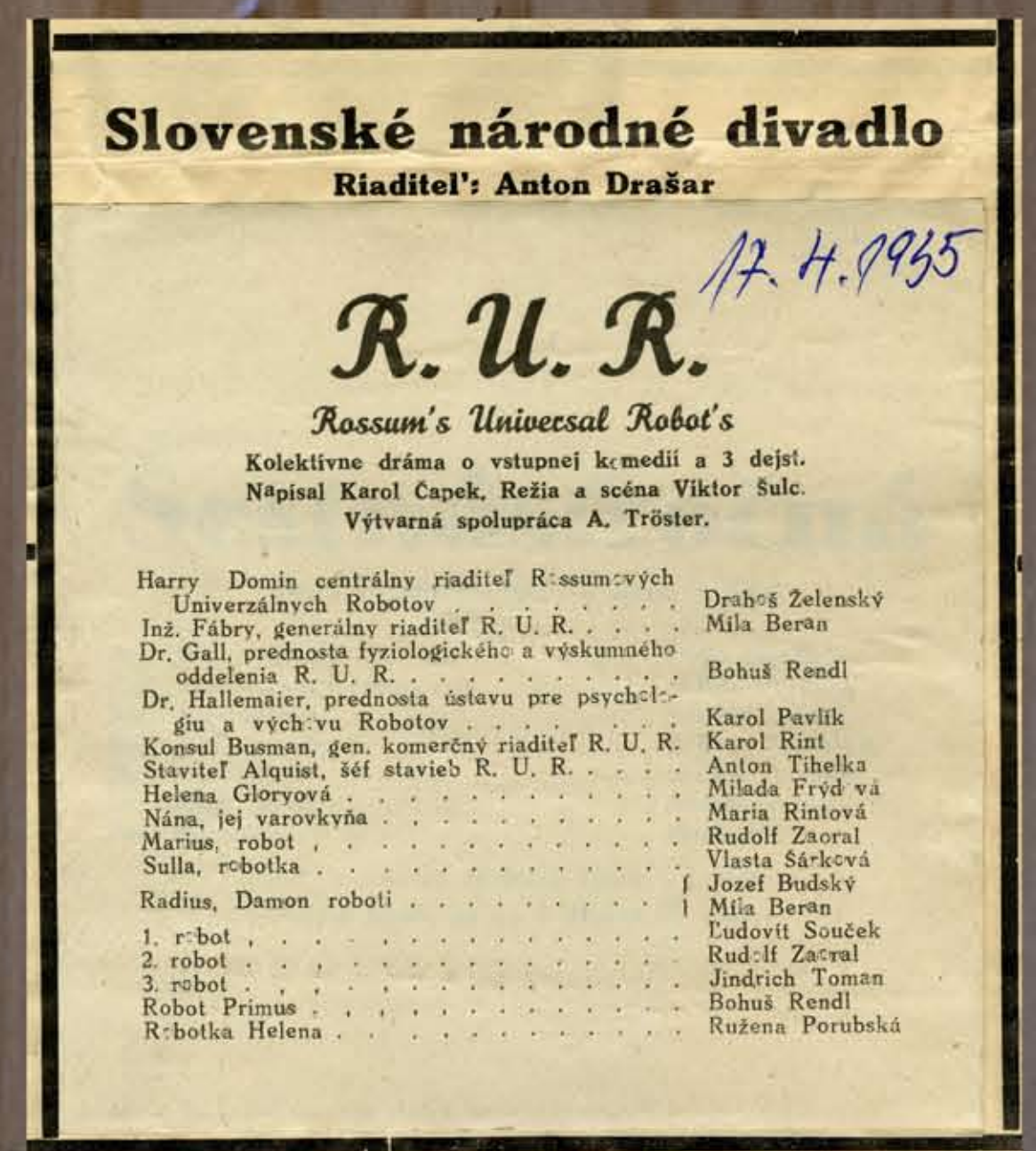
8.

9.

10.

11.

1. George Bernard Shaw: Svätá Jana, 13. 1. 1934
Svetlila Amortová
2. J. Dvořák [Jozef Dvořák]: Veľká premiéra. Robotnícke noviny, 31 (16. 1. 1934), č. 12, s. 5
3. Fiodor Michajlovič Dostojevskij – František Götz: Výrastok, 28. 2. 1934
František Vnouček
4. Scéna Viktora Šulca a Jána Ladvenicu
5. Karel Čapek: Lúpežník, 31. 5. 1934
6. František Langer: Periféria, 6. 10. 1934
Scénický návrh Františka Tróstera
7. FRANTIŠEK TRÓSTER (1904 – 1968)
zakladateľská osobnosť modernej českej scénografie,
v rokoch 1934 – 1938 spolupracoval s režisérom Viktorom Šulcom v SND
8. Karel Čapek: R.U.R., 17. 4. 1935
Ružena Porubská, Bohuš Rendl, Antonín Tihelka
9. Bohuš Rendl, Ružena Porubská
10. Antonín Tihelka
11. Bulletin
12. Jean Jacques Bernard: Dom pri ceste, 8. 10. 1935
Ružena Porubská
13. Alois Jirásek: Lucerna, 24. 1. 1936

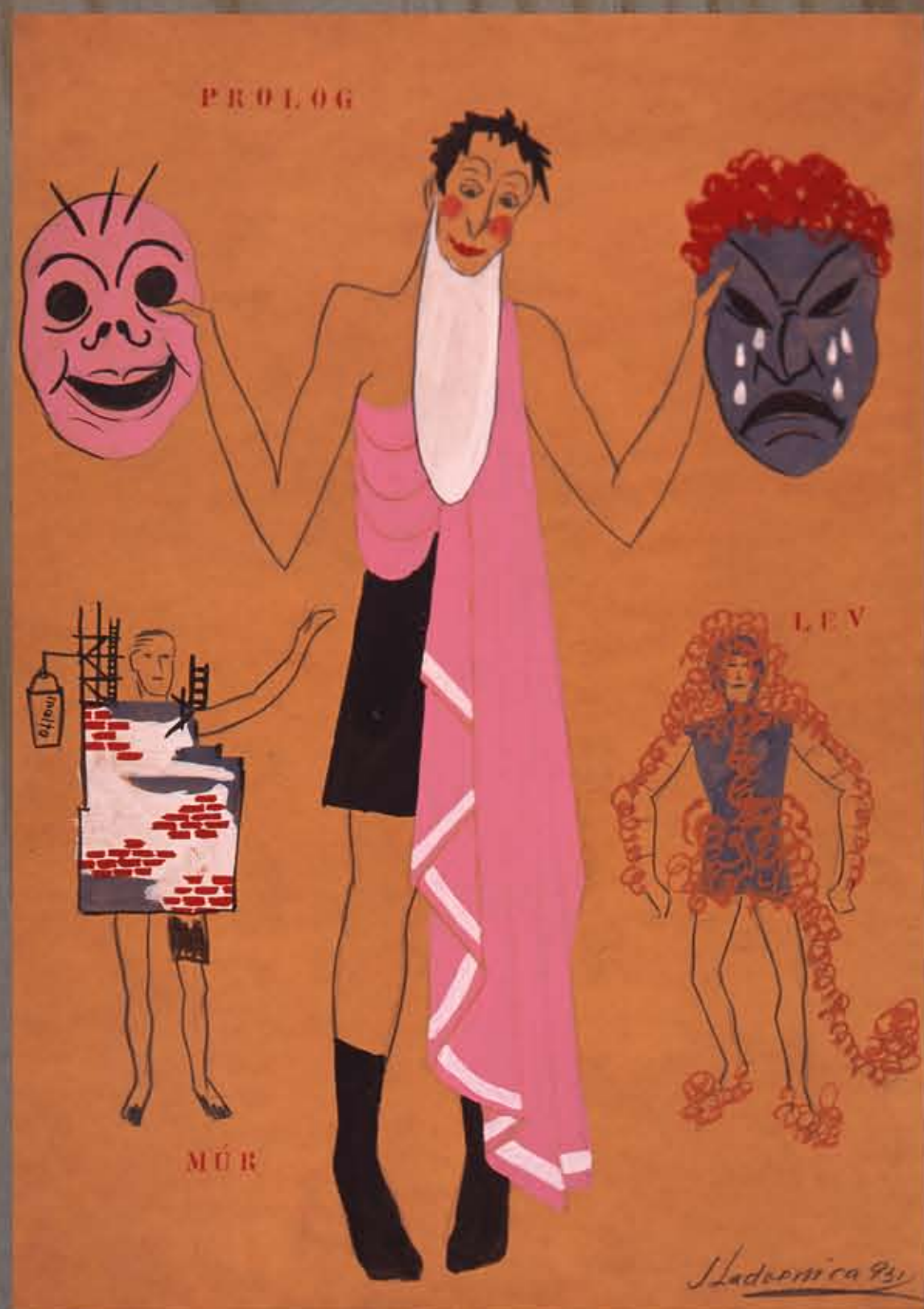
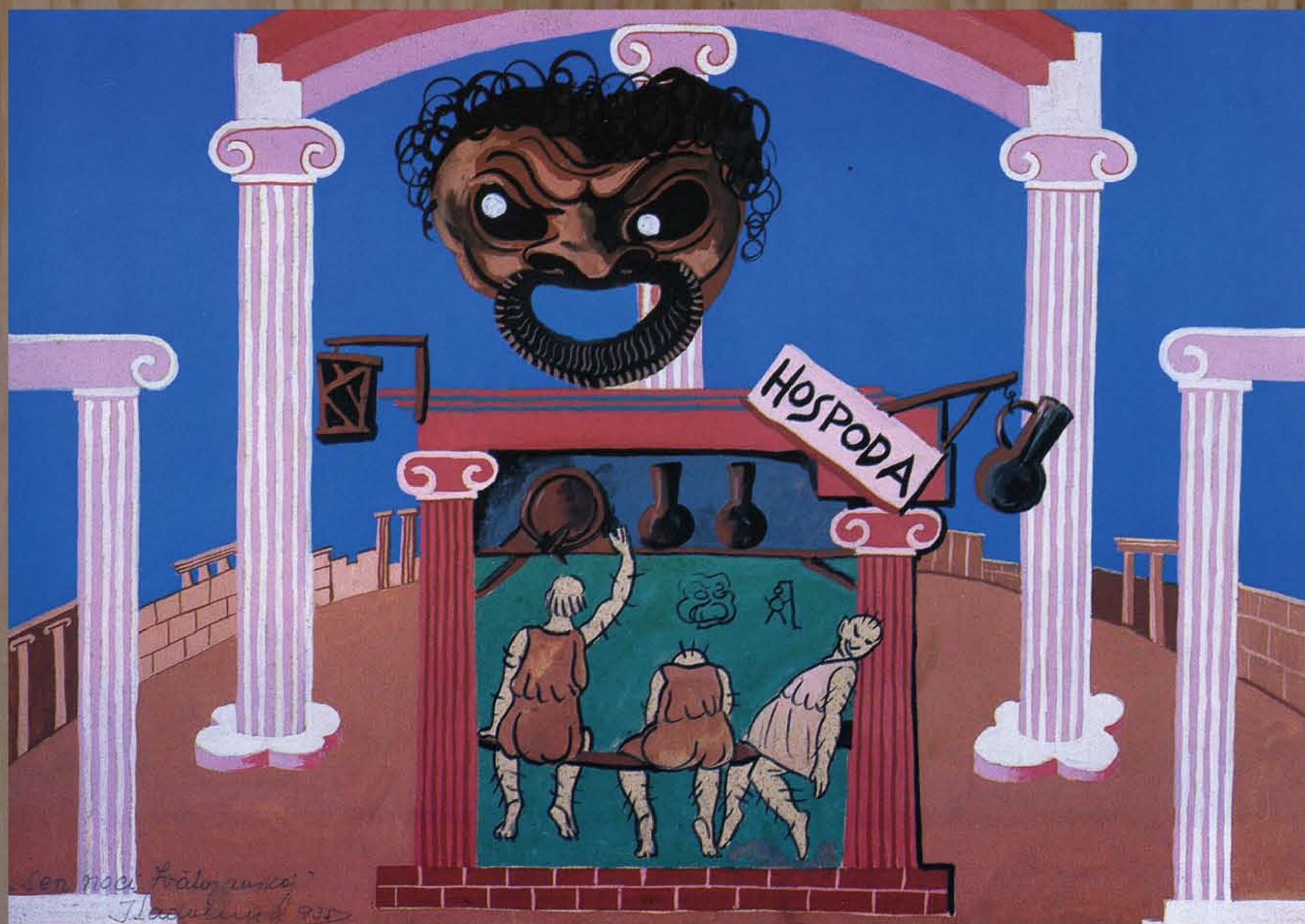

12.

13.

Cesta, zákruty, križovatky a križe Viktora Šulca: anti-iluzionistické obdobie

Lžitvary a kritický plyš
Viktor Šulca

Mne a celému súboru sa vtedy, to je svojho porušujeme kvá-
Šakespeare. K tomu nepo-
nemú útok treba niekoľko po-
zndom. Predpokladáme, že nes-
uhoje kritike a občerstvu je zná-
me. Je on veľký Janov Kopal
voje realizácie poľstie nevedel
primo od samotného Shakespeara,
chov, bol nikdy niekde tie pred-
chádzajúce „aridie a konven-
poruší. A neboli to iné, ktoré sa
ko neslávne: celou Európou ope-
vované „ulfačujú“ Burghesiu
stávalo sa vtedy už manierou a ne-
livajú. Dekoratívnu starých
Maitingov bol preslávaný a ne-
moderní. Toto citovo nadobudlo a
fašiz pomerne výrazne Burg-
theatru museli ustúpiť svojmu
natúralizmu (ak to nazývajú v
lho kritika). Nemám poruše doš-
knáha materiálu, aby som ma-
hal povedať, či sa to dolo v Pro-
he proti kritike. Či kritiku. Viam
prvú súkhu a notenie. V Prahe už od
Je azda menej známe, že prvá
Reinhardtova inscenácia Sena
vstojanskej, ktorá pôsobila inspi-
ročne na najsilnejšie umenia Jara-
slava Kropka - bolo to tuším ro-
ku 1905 v Berlíne - vzbudilo veľ-
kú kritickú debatu. Foultie sku-
točných stránov, na každé pred-
stavenie z ľahu dovozdových bolo
titulu, presielozvanou kritikou vy-
hodnené za neumelcké, formál-
o esteticky to lívte. Predo viok
to presadzo naturalistické forma
divadelného umenia, obdorená
Reinhardtovu vynachádzajú, na
celom svete, a zatkonia hlboko
celý divadelnej tvorbe. Ale čo
by povedať, mala kritika Rein-
hardtovi, ktorý so odvážli poruší
tradičiu svojej vlastnej inscenácie
v 30. rokoch najmenej tri razy je
známe ona historické predstavenie,
primo naturalistické, so skutoč-
nosťom a mojom. O 10 rokov zja-
vil sa Sen noci svätého Jána tak-
mer bez kuli a v orchestri divadlo
Oscar Schauspieltou a najmä
mejšie je predstavenie borá-
koministický a ú silia takmer ro-
manticistický. Ale to niečo k tradi-
cie. Ale hovoria o niečom, čo je vo

vstátek štítkách. Nebolo to SND,
nebol som to ja a ani môj súbor,
keď sa roku 1935 prvý raz túfalo
dovoliť postaviť proti naturalizmu
na javisku. Co, ktorý je medzi ňe-
rojakom a zotročkom, spravod-
lžoby, maršovanie, ústosi dula a
hytické nádu, v čase, keď každé
voje realizácie poľstie nevedel
pod názvom nove skutočnosti, čo
by použil lituku a lituku, ako
je nasládnú na buržoásky Re-
doule alebo na, Obecnom doma
v Prahe? Co by ste povedali o
malom, ktorí by sa nesedeli o
A čo státo, ktorý by došli fo-
tehu so streptami a pod? Veľ-
kosa sa už v Jitvie považované
za samozrejme, nemélu na javisku
známenat buržoá. Neopak. Diva-
dla bola a musí byť prvé v rade
umelckých revolúcií. Zár. Brati,
keď proti kritike. Slovo sa nepreslávilo, že by
sa bolo prvá postavila proti na-
turalizmu. Čo by ste povedali, ak
nikomu prvé neúčivité útoky na na-
turalistickú tradíciu. Pred nami so
ikvajú mená Vachonov, Mar-
chof, Tairou, Jessner, Fehling, Mar-
inč) Hilar, Doust a iní. Kritika,
ktorá by sledovala pozorne o ľas-
kou zásadne moderné inscenácie

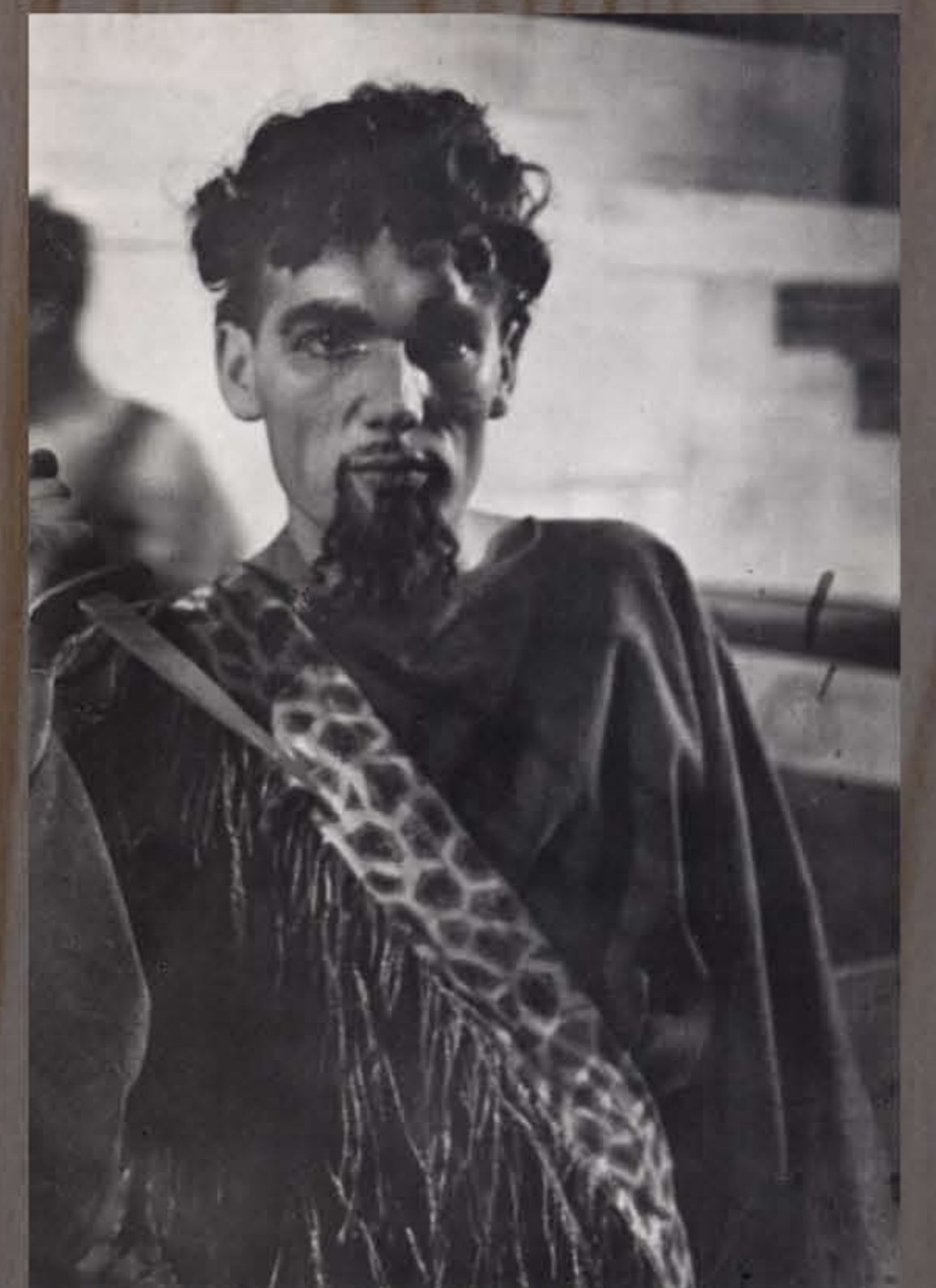
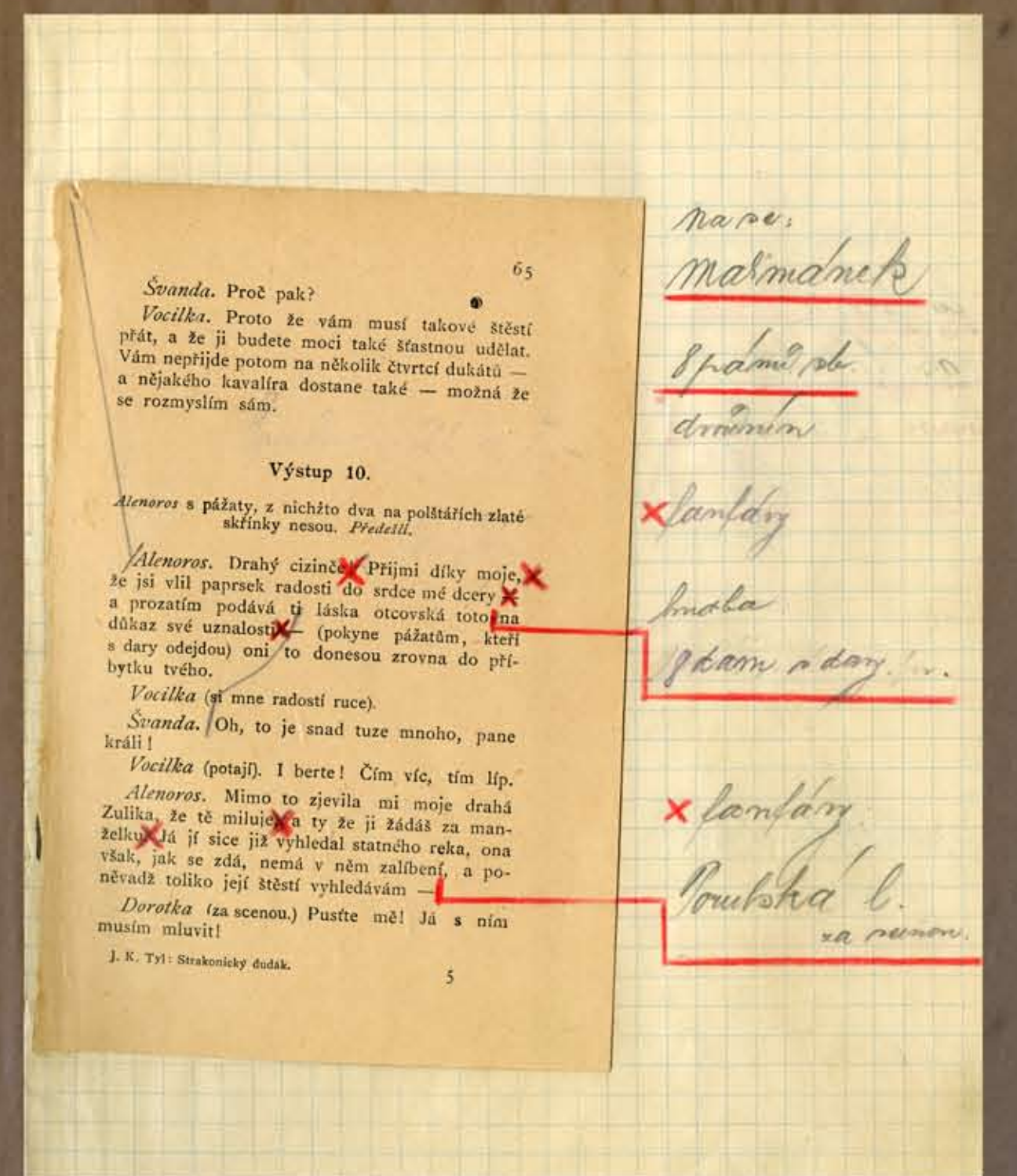
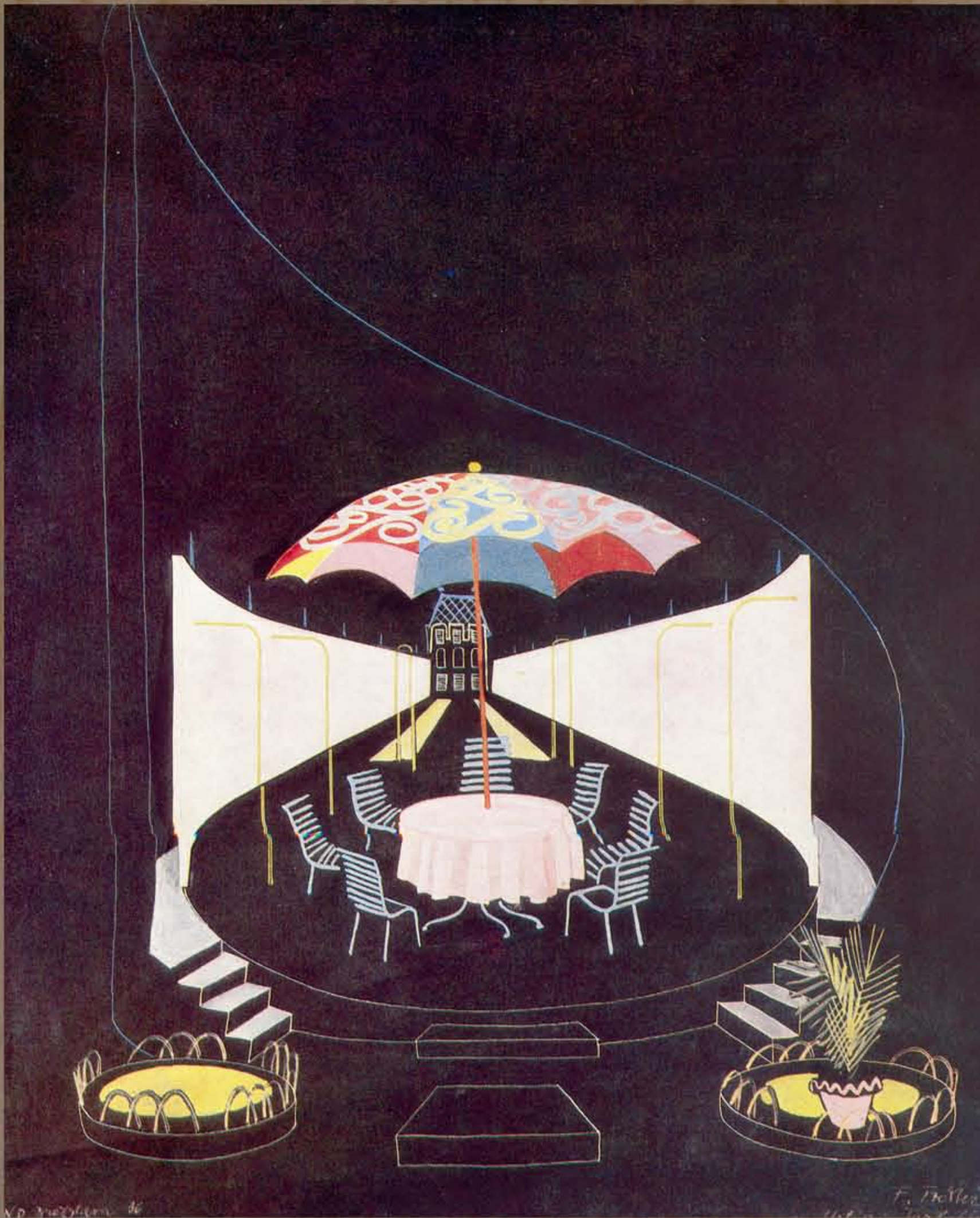
bratislavské, muselo by dospieť
k poznaniu, že cesta, počnúc
Faustom, Spievajúcim Bedákem
a pokračujúca Fenitšou, legarom
Bajčatom a Senom noci svätého
Jána, nebola náhodná. Vo všetkých
týchto večerach šlo nám o zba-
oj ľežto o sľadu. Ide nám o či-
venie sa humanistických a státo-
ných prvorov moderných a o
nehodný moderný prejav dneš-
ho čítanie.
A o čo ide kritika?

nahrádzame ich predmetmi kova-
nými. Nechceme vyumelkovanu po-
tichú reč o tzv. znanosty litera-
nahrádzame ich prirodzenou re-
čou, kadenciou a dikciou. Necho-
me maľované prospekty a pouli-
vome radie materiálu skutočné, čo
aj ľežto o sľadu. Ide nám o či-
venie sa humanistických a státo-
ných prvorov moderných a o
nehodný moderný prejav dneš-
ho čítanie.

- William Shakespeare: Zimná rozprávka (Rozprávka zimného večera), 26. 1. 1935
Scénické návrhy Františka Tröstera
- Notový materiál piesní postavy Autolyka, ktorú stvárnil Antonín Tihelka
Hudbu k inscenácii skomponoval slovenský hudobný skladateľ Alexander Moyzes
- 4. William Shakespeare: Sen noci svätého Jána, 7. 9. 1935
Výtvarné návrhy Jána Ladvenicu
- Viktor Šulca: Lžitvary a kritický plyš. Reprint článku, ktorý vyšiel v Robotníckych novinách
v septembri roku 1935. Film a divadlo, 3 (31. 3. 1959), č. 6, s. 4
- Nerealizovaný scénický návrh Jána Ladvenicu k pripravovanej inscenácii na nádvorí radnice, 1935

Cesta, zákruty, križovatky a kríže Viktora Šulca: sociálne angažované divadlo

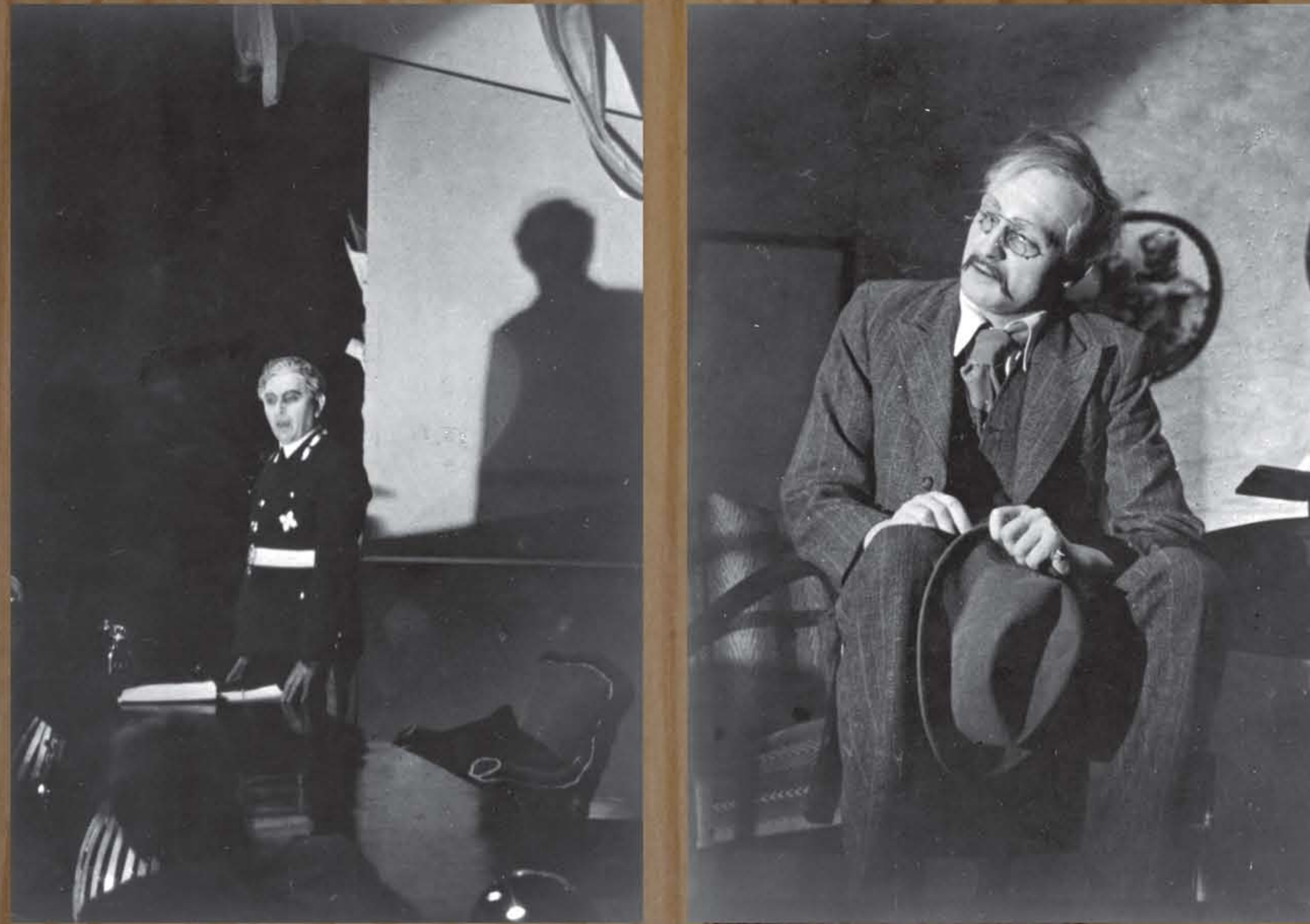

1. Molière: Tartuffe, 18. 4. 1936
Scénický návrh Františka Tröstera
2. Alexander Nikolajevič Afinogenov: Kde vlaky nezastavujú, 8. 5. 1936
Ružena Porubská, Karel Hradilák, Karel Rint
3. Josef Kajetán Tyl: Strakonický gajdoš, 19. 9. 1936
Ružena Porubská
4. Režijná kniha
- 5.
6. Jaroslav Durych: Svätý Václav, 25. 9. 1936
7. - 9. Alexander Sergejevič Puškin: Malé tragédie, 4. 5. 1937
10. George Bernard Shaw: Androkles a lev, 27. 1. 1938
11. František Dibarbora, člen slovenskej činohry SND

Cesta, zákruty, križovatky a križe Viktora Šulca: sociálne angažované divadlo

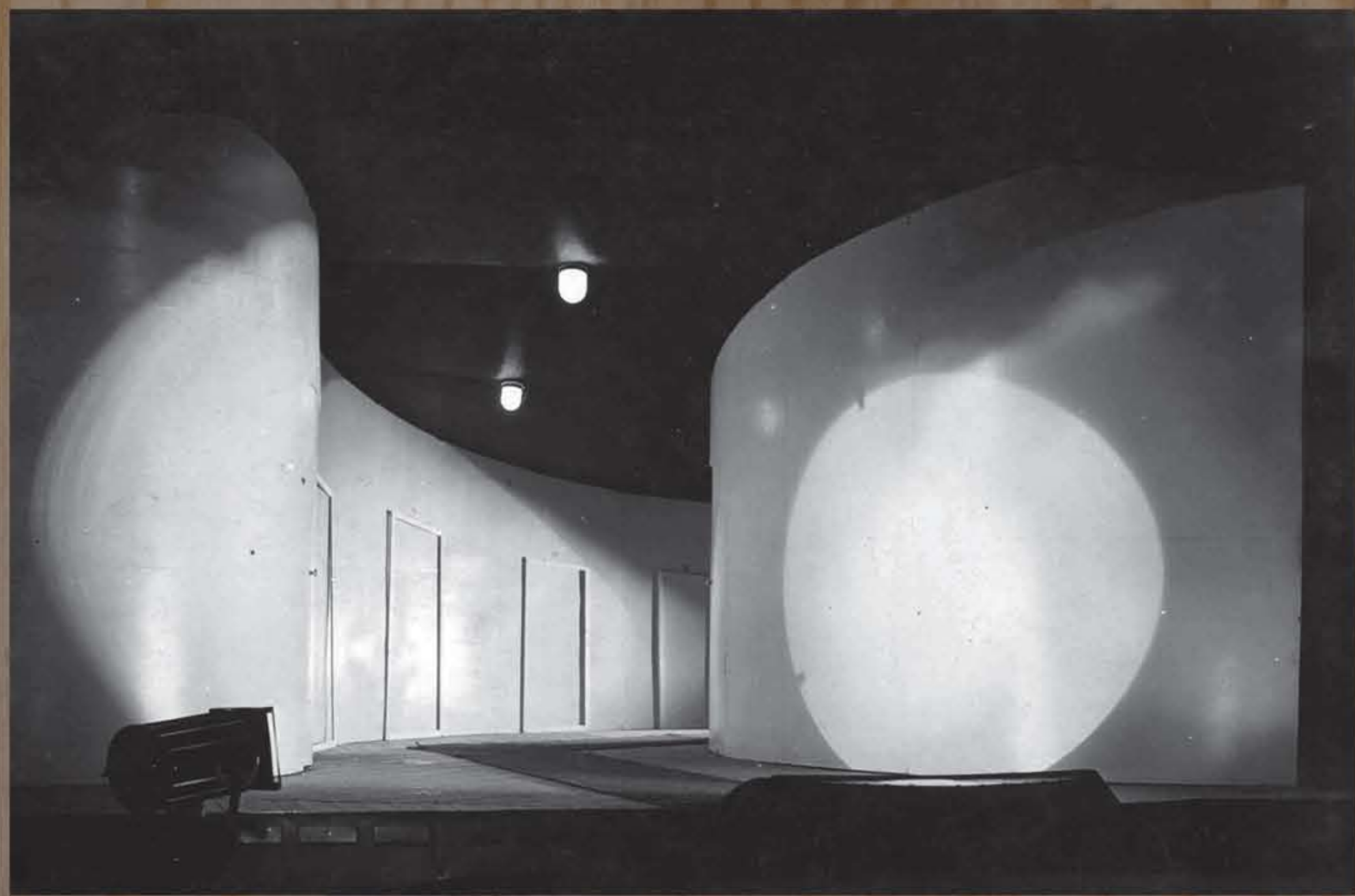
1.

2.

4.

5.

K Bielej nemoci

Viktor Šulc

Vážení priatelia! O Bielej nemoci sa už toľko písalo a debatovalo, že nevím, čo by som vám mohol povedať nového. Je známe, kto debatoval a písal proti tejto hre. Sú to priatelia myšlienky o forme štátu autoritatívne spravovanej, osobnosti, ktoré neveria, že v každom človeku a v každom jednotlivci je skrytý kus čírodnej vôle, kus nadania a schopnosť vo veciach hospodárskych a politických spravodlivo rozhodovať, osobnosti, ktoré pod páličkou objektivity pokúšajú sa oslabiť význam hry o silu účinku tejto hry.

Pre Biele nemoc vyvolalo sa najmä obecnosť, ktoré zdravým indikátorom postihlo odvážny a súčasne objektívny súd nad situáciou, v ktorej sa nachádzame.

Možno, že v súčasnej divadelnej tvorbe sú diela, ktoré sú literárne hodnotnejšie a ambicioznejšie, i po stránke psychologického hĺbky a výraznejšie, rozličné námietky proti podrobnostiam Bielej nemoci sú oprávnené a v odborných kruhoch hodné úvahy. V jednom však je Biele nemoc mimo diskúzie: je to čírodne dobré.

Roky zatiaľ československé divadlo na toľkovej „zeistúckej“ na hru, ktorá by dala literárnu formu, objektívne javisko európskej politiky v čase, keď Čapek hru písal, bolo naplnené ozvláštnením rozpakov a ľudského plodného kompromisu. Je celá medzinárodná politika málo sklon k súčasnej realite pred tým elementom, ktorý znepokojuje prítomnosť i budúcnosť Európy, Čapek (rozpakov) presadil svoju hru a zaslúžil sa o nekompromisné pred-

Ne zaniká v úlohách Mariela a Gabriela A. Tihelka a J. Budský v Čapkovvej Bielej nemoci. Foto: režisér Viktor Šulc roku 1937.

nefaj tak do živého, skutočne ľudského, ako Čapkovu hru. Nezbudujeme, že medzinárodné javisko európskej politiky v čase, keď Čapek hru písal, bolo naplnené ozvláštnením rozpakov a ľudského plodného kompromisu. Je celá medzinárodná politika málo sklon k súčasnej realite pred tým elementom, ktorý znepokojuje prítomnosť i budúcnosť Európy, Čapek (rozpakov) presadil svoju hru a zaslúžil sa o nekompromisné pred-

6.

Navštívte Slov. nár. divadlo!

Mestské divadlo v Košiciach. Riad. Anton Drašar.

Sobota 13. februára o 20. hod. Zahajovacie predstavenie. Bloky neplatia.
Nedeľa 14. februára o 15. h. odpoľ. predstavenie za zníženej ceny miest 1 až 8 Kč.
Nedeľa 14. februára o 20. hod. Bloky neplatia.

Senzačná novinka! Najväčší úspech tohoročnej sezóny!

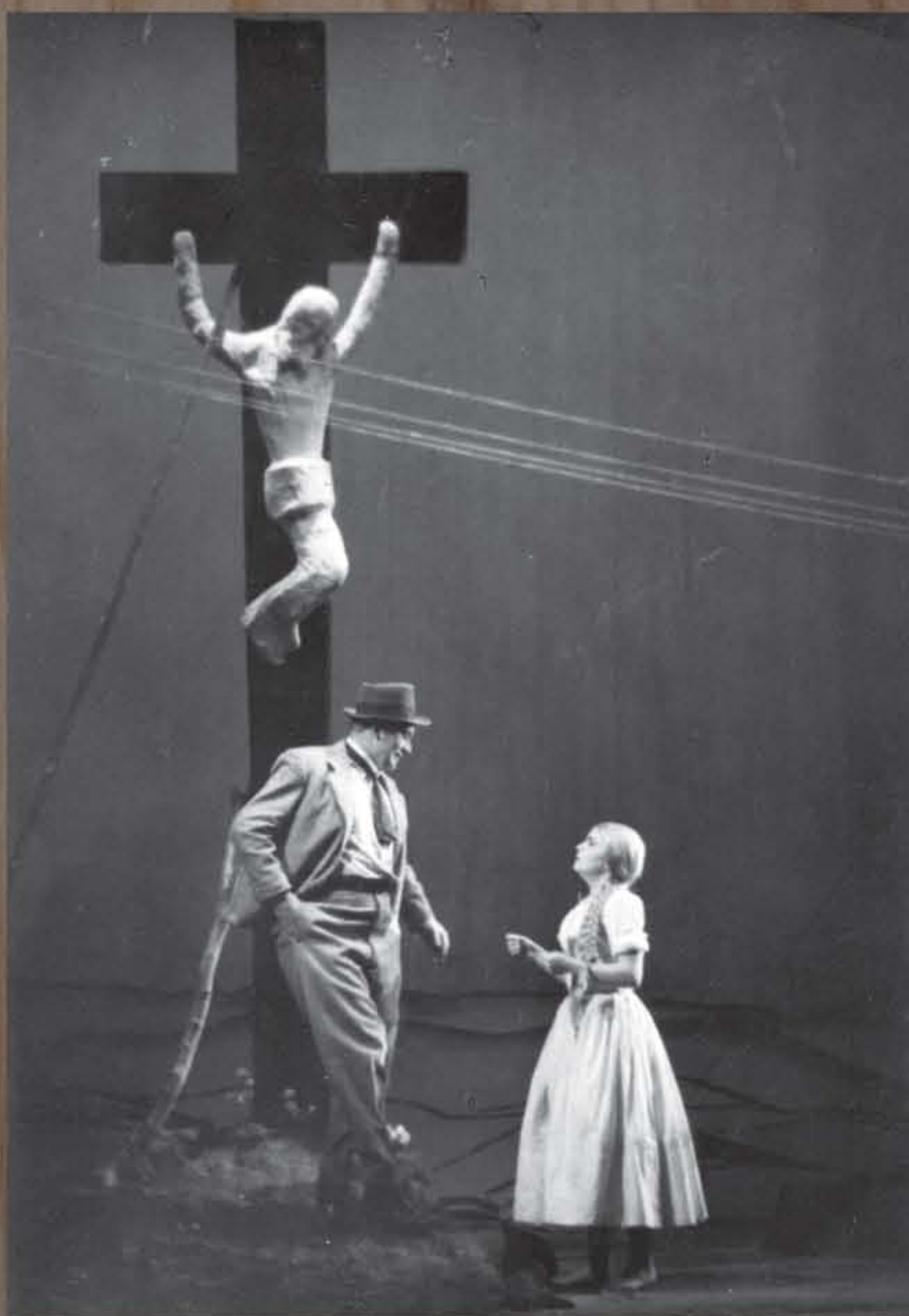
Karol Čapek:

BIELA NEMOC

Hra v 3 dejstvách (14 obrazov). Inscenácia: Viktor Šulc. Výtvarná spolupráca: František Tróster.
Scénická hudba: Zdenek Folprecht. Amplifikácia: Julius Kardoš.

Osoba	Hra	Osoba	Hra
Antonín Tihelka	Otec	Antonín Tihelka	Otec
Jozef Budský	Richard	Jozef Budský	Richard
Karel Rint	Starý pán	Karel Rint	Starý pán
Otylie Beníšková	Mária	Otylie Beníšková	Mária
Ružena Porubská	Matka	Ružena Porubská	Matka

Nákladník: S. H. D. - Tlač „Novina“ fil. Košice, Zvonárska ul. 19. Ráče výtvar!

7.

8.

1. Karel Čapek: Biela nemoc, 5. 2. 1937
Antonín Tihelka, Jozef Budský
2. Antonín Tihelka
3. Jozef Budský
4. Karel Rint
5. Scéna Františka Tróstera
6. Viktor Šulc: K Bielej nemoci. Reprint článku, ktorý vyšiel v Slovenských zvestiach v apríli 1937.
Film a divadlo, 3 (31. 3. 1959), č. 6, s. 4, 14
7. Gerhart Hauptmann: Roza Berndová, 14. 11. 1937
Míla Beran, Ružena Porubská
8. Otylie Beníšková, Ružena Porubská
9. Karel Čapek: Matka, 6. 3. 1938

K premiére Čapkovy hry „Matka“.

Ak je otázka a hra Bielej nemoci príliš ťažká. Langrovej hry „Dvaasce“ („matka“) právnicky, sústreďuje nová Čapkovka hra všetky osobné rozdiely každej ľudskej bytosti do vnútra jednotlivca a snáď sa tým pokúsia o znázornenie ľudského osudu, ktorý v poslednej dobe nebol cieľom dramatickej tvorby. Postavy tejto hry majú pravejšie ciele a ich činy nevyplývajú z rozumového uvážovania, ale len z prudkého čírodneho a okamžitého nároku: Otec Richard veľmi ľahkomyselne ide do istej smrti, pilot Juraj je diktánsky kráľom novým motom, mladý hánik Tony považuje síce za hrniec ľuďa a zabíjať ľuďa a antilopy, tým mesej ľuďaš bytosti, ale práca. Ich osobná všeobecná viditeľná psychóza: ale hlavne dvojica Peter a Cornet, ktorí sú milovníkmi dvoch rôznych teológií, jedná sa len z mladšej radosťou nad dynamikou svetového vrenia a horvora ako by neexistovali: egotizmus, ošchetné nasky, siemonta peňazi a ich zhubné následky.

Postava matky je ovčím oprávnená byť len citom, láskou a utrpem. Ako predmet, nakupené okolo matky, popísané sú Capkom asi takto: „Všobec ľuďa je prepričané mužskýk ľahostajnosť, ľahký pjaní stól, na čom slovnicky, globus, fajky, čajka zo krapušov a podobné veci; pohovka a tureckými podalkami, odrené kreslá a taburety, arabický stolček so šachovnicou a vskúpe nejaká exotická plastika, čerňošká masky, ľahký antilop a čo sa tak asi pred 20-30 rokmi priňakalo a ciet a z kociem ako sovačie. Všetko je však na prvý pohľad veľmi záložné a nečesavé: vyzera to skôr ako rodinné múzeum než ako obyvatelia ľba.“

Tak sa hraničí aj celý národný stonobor so svojimi predstávami a pojmaním okolo ústrednej postavy.

Česť, sláva, hrlnosť a povinnosť, kľobor, zasaňujú do osudu všetkých postáv tejto hry, a to jednotnane: t. j. vždy náivo a tragicky. Či táto hra je vlastne odovodou malých stíc, že práve také pojmy: „Česť, povinnosť a hrlnosť“, ktoré tragický uchváty v dušovej dobe cele národy, obrodujú naše kriby a kultúra okolo nich vybudovaná. Aká krásna by bola asi hra, ktorá by snála a mohla nášať! Je trochu rozruhy neubere týmto otčaniam na hĺbke a intenzite, že viera, idealizmus a obetavosť a ich cieľ, veda a pokrok, mier a vlasť nemusejú byť zabalené tragikom.

Z času neurovanosti a zmlúky, ktorý tré okolo matky „Matky“, vyzna táto postava v metafyzom boj o život a mier a význam ľuďa do antickej veľkosti.

Krášne sa zriadil bej demokracie v troch veľkých prvých dejstvách: „Matka: Vy by ste mi tak pomohli! Co vy vte, čo je porádek! Kornel: Dáť veť tam, kde by, Peter: Dáť veť tam, kde máš byť, Matka: Bie ma. Dáť veť tam, kde žim je dobré.“

Viktor Šulc.

9.

Ľam po divadle?
V rodinnom dancng-restaurante
Lurel

hotel Bláha Bratislava

Je každý večer pri pravej
rodnej ľudbe mllo a veselo.
Doborná, i po dnošie
teplá kuchyňa,
šimumenté nadjie,
šmerne ceny.

Nábytok a detské vozíky

prvotriednej kvality kúpte
najlepšie a nalicnejšie tiež
na splátky u firmy

J. L. SCHLOSS

Námestie Republiky čís. 7

Obchodný dom

Pavúk

Schönörforská 50

Veľký vyber
pánských
a dámských látok

Moderný kovový nábytok
Závody MUCKE-MELDER
BRATISLAVA, Suché myto 6. telefon 31-42

Navštívte najväčší obchodný dom
na Slovensku

BOHUSLAV BROUK
Bratislava, Námestie Republiky číslo 34

Navštívte najväčší obchodný dom
na Slovensku

Werner
Klavírny dom

BRATISLAVA, Hviezdoslavovo nám. 32
Telefon číslo 104

Ujňodné mesačné splátky!

ALPA
ALPINA
KREM

Je vďaka a
ľavý, detre
preť a dlat,
prírodné ovst-
faje

Herecký súbor českej činohry SND

Otýlie Beníšková

Karel Beniško, Světlá Amortová

Míla Beran

Jozef Budský

Vilma Jamnická-Březinová

Karel Hradilák

Anna Letenská

Bohuš Machník

Hanuš Malimánek

Karel Pavlík

Jan Pivec

Alžbeta Poničanová

Ružena Porubská

Marie Rintová

Karel Rint

Antonín Tihelka

Milada Valoušková

František Vnouček

Drahoš Želenský

Milada Želenská - Frýdová

V sezóne 1932/1933 rozdelil riaditeľ SND Antonín Drašar činoherný súbor na dve samostatné umelecké telesá s vlastným umeleckým vedením a hereckým súborom. Šéfom českej činohry SND sa stal režisér Viktor Sulc. Režisérom českej činohry bol aj Drahoš Želenský.
 Další členovia hereckého súboru: Otto Ballon – Alexander Baránek – Adolf Bergmann – Marie Boudová – Jindřich Fišer – Vlasta Fišerová – Karel Fořt – Nataša Gollová – Tibor Hayaš – Karel Hoffbauer – Zdeněk Hoffbauer – Milada Horutová – Václav Jiskra – Anna Klaunigová – Josef Kozák – Josef Mareček – Anna Marečková – Karel Modoš – Viktor Ostrý – Alois Poláček – Narcis Potužník – Jiřina Rajtrová – Bohuš Rendl – Cenek Rendl – František Rubáš – Hana Styková – Ella Šárková – Vlasta Šárková – Jan Šušlík – Jindřich Toman – Karla Vaňková – Bohuš Vávra.

Cesta, zákruty, križovatky a križe Viktora Šulca: priekopník modernej opernej réžie v SND

1.

2.

3.

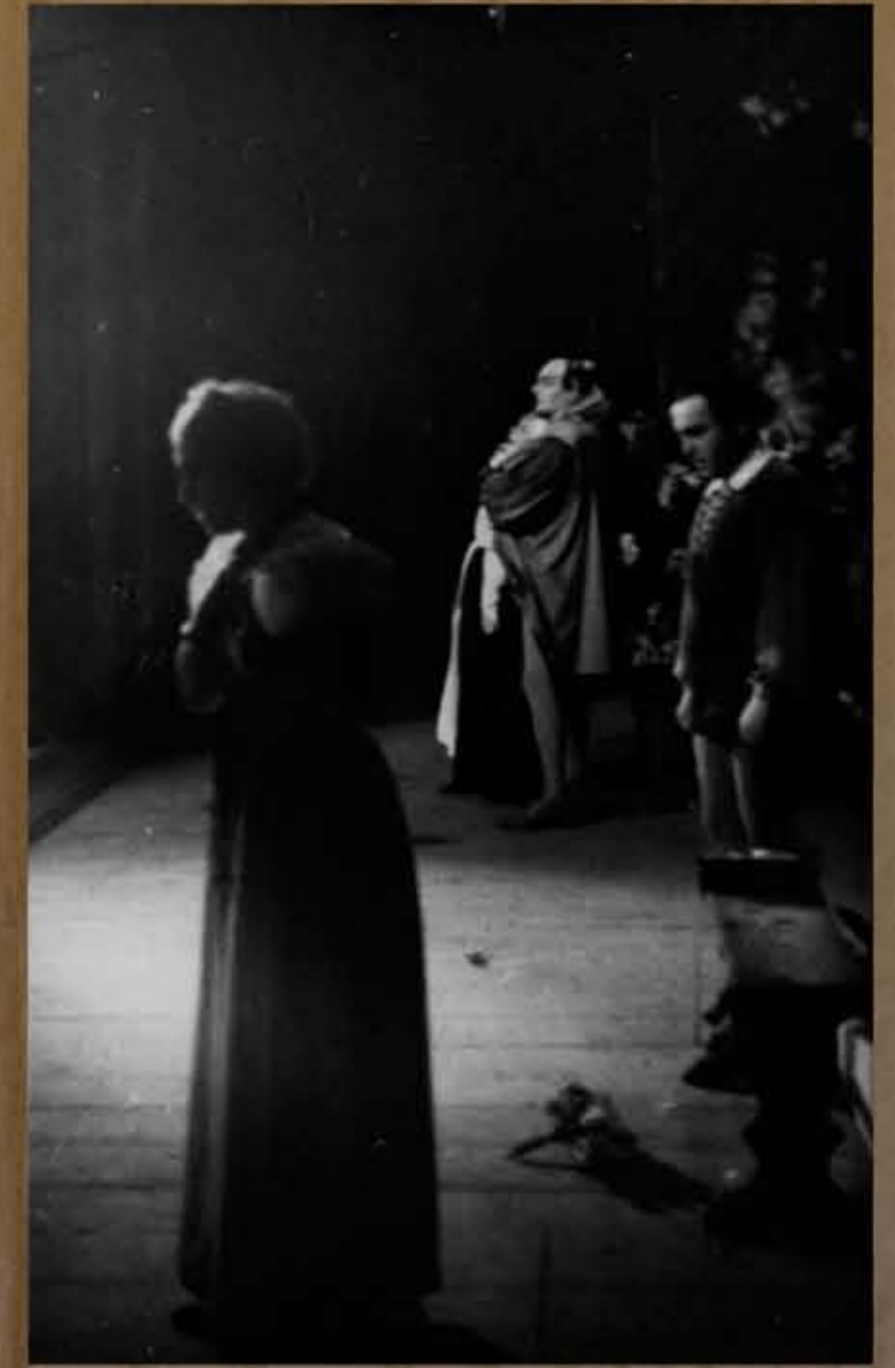
5.

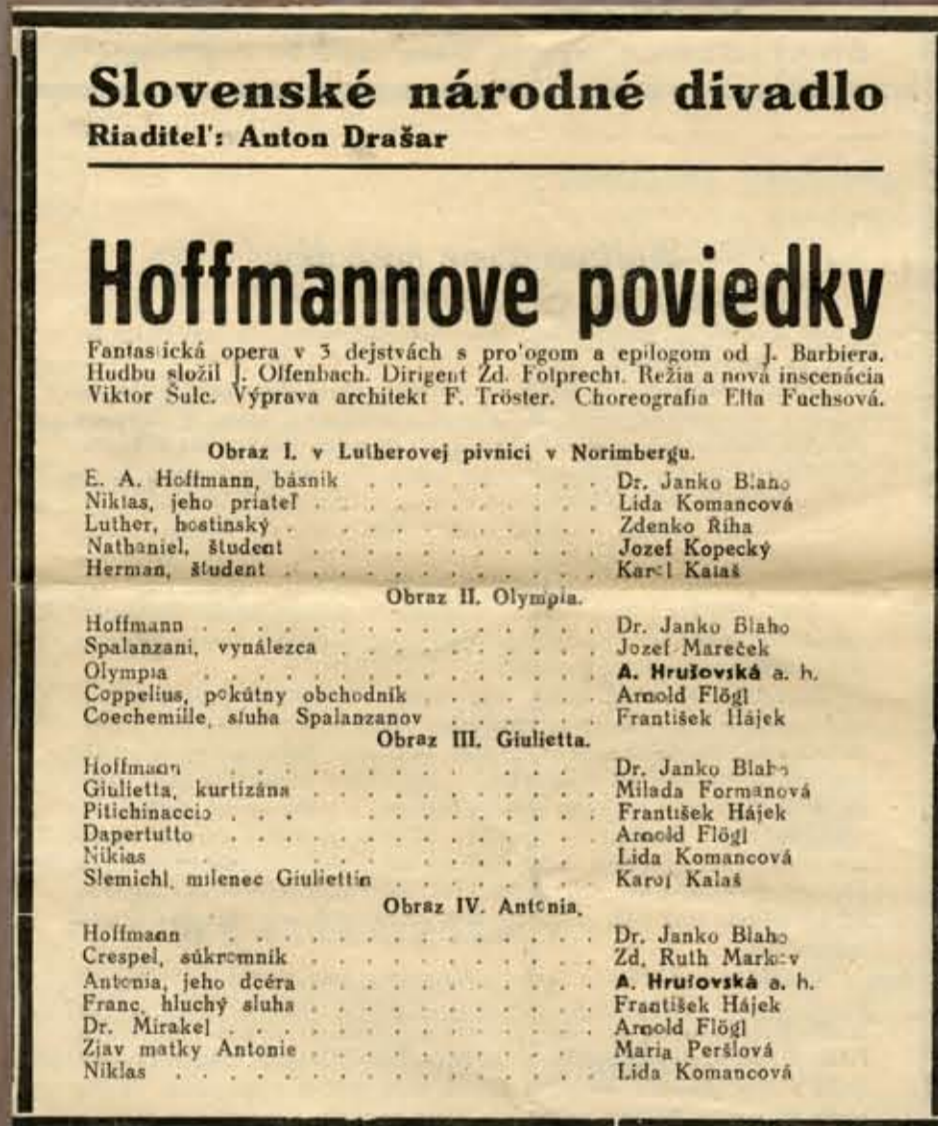
4.

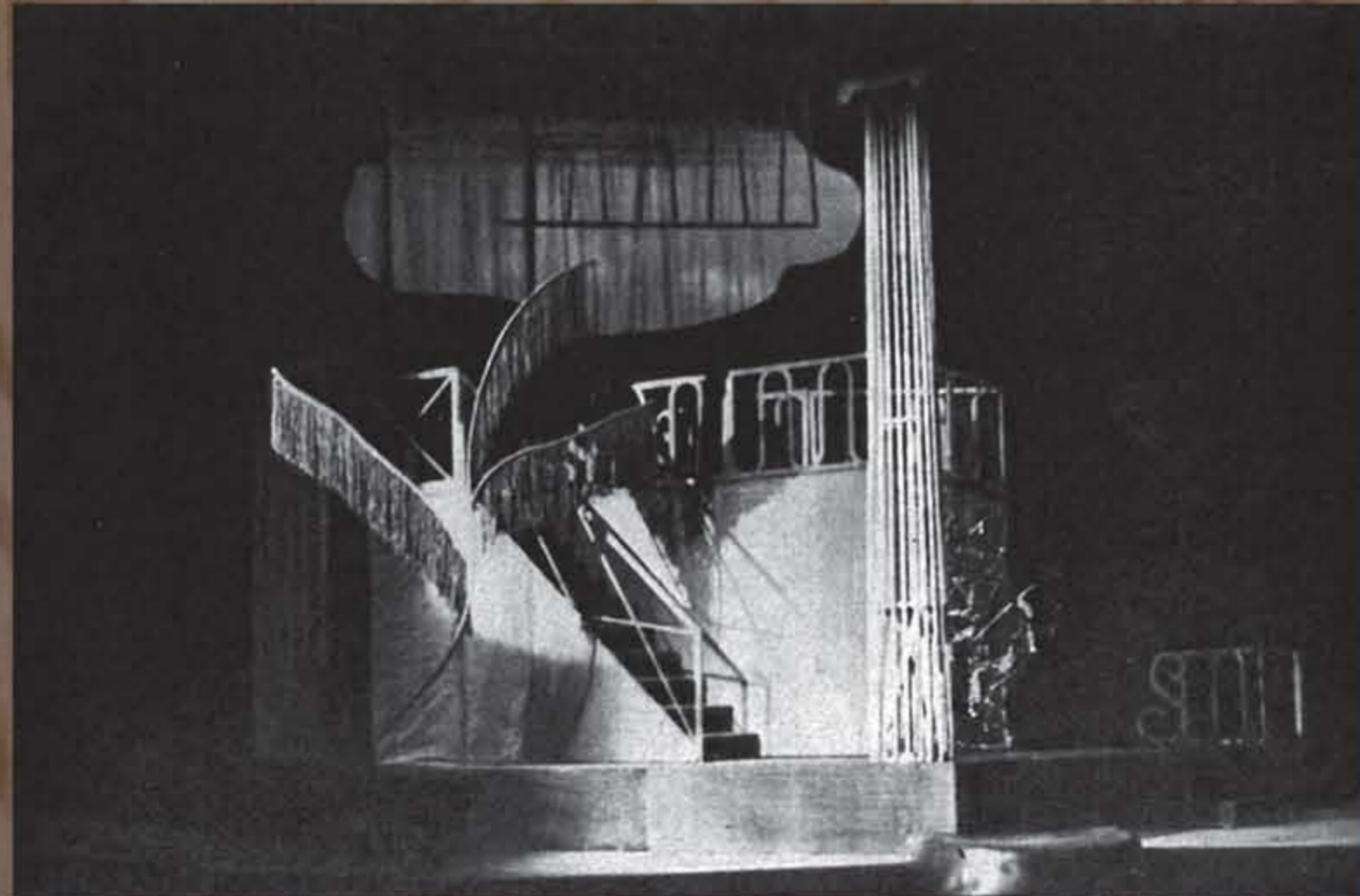
6.

7.

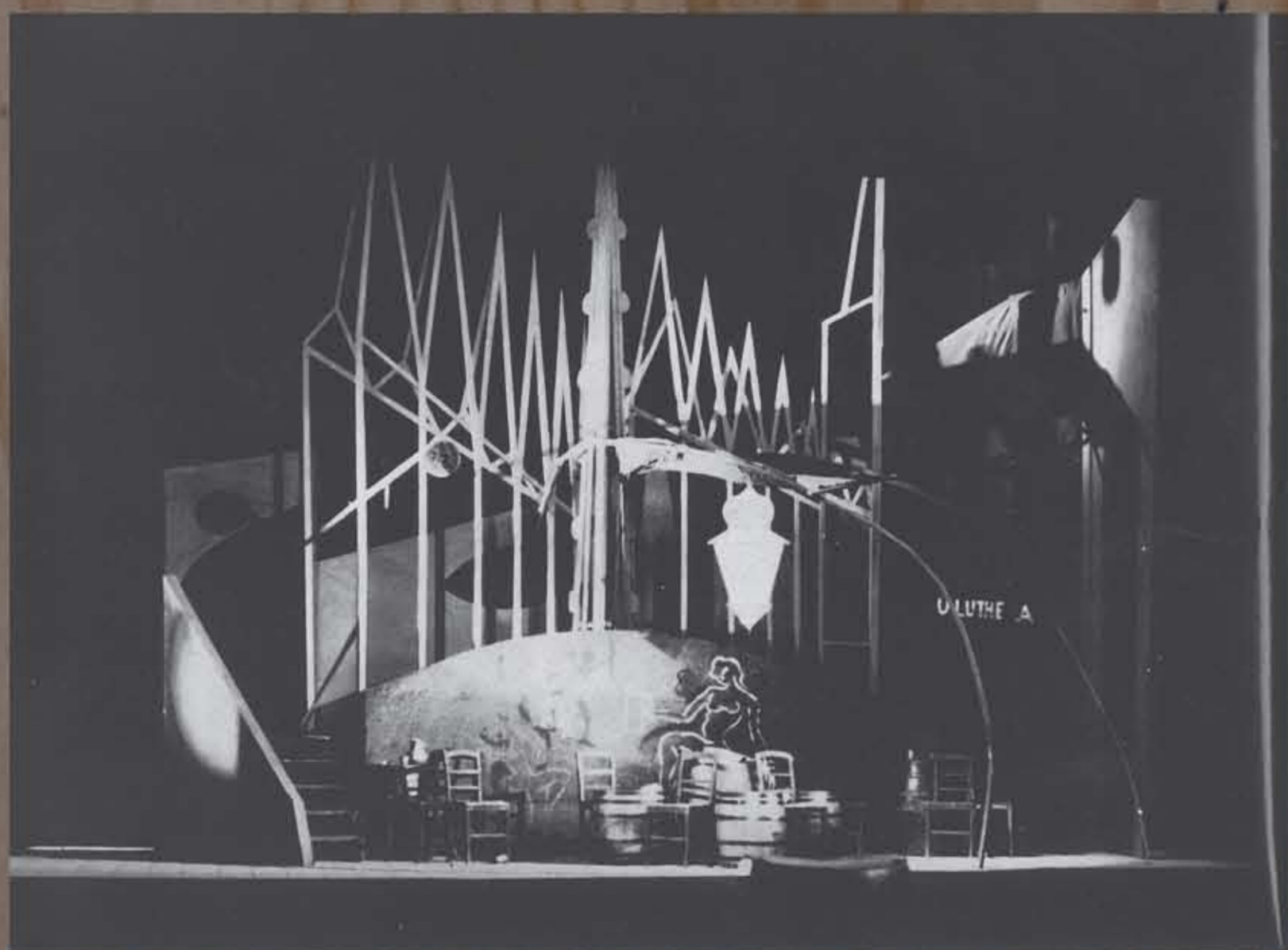
10.

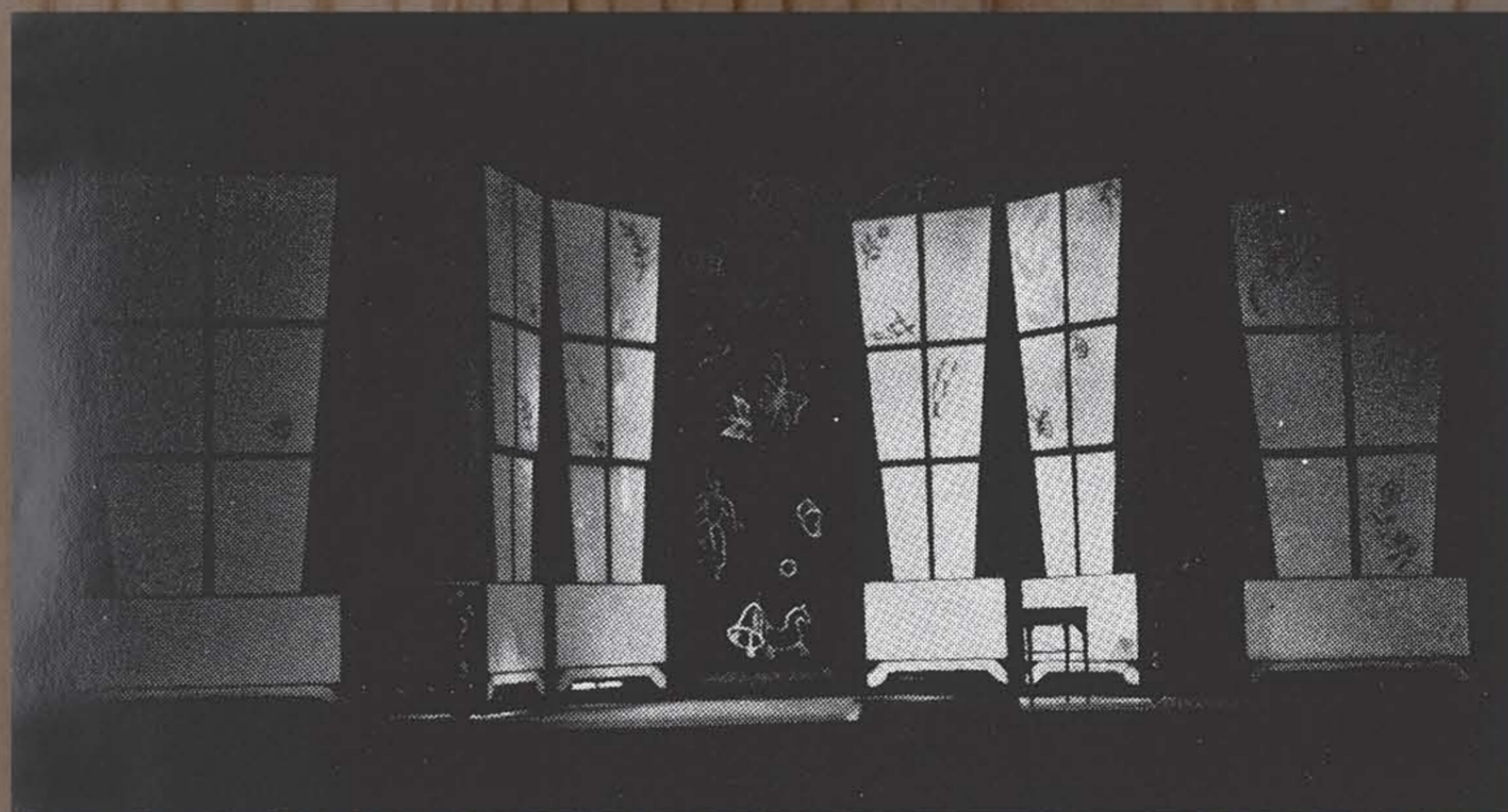
9.

8.

11.

12.

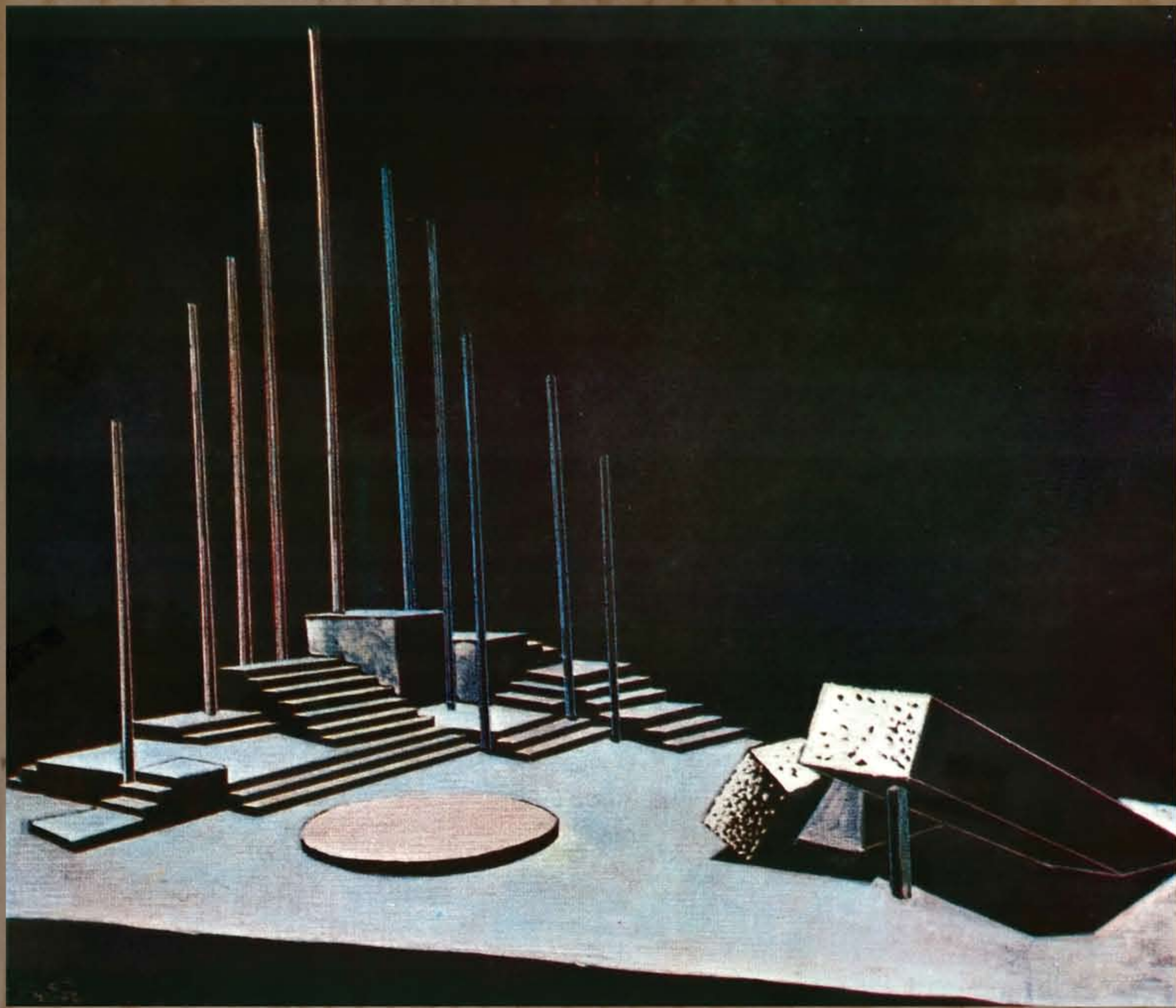
13.

1. KAREL NEDBAL (1888 – 1964)
umelecký šéf opery SND, dirigent opery SND (1928 – 1938)
2. ZDENĚK FOLPRECHT (1900 – 1961)
dirigent opery SND (1923 – 1939)
3. JOSEF VINCUREK (1900 – 1976)
dirigent opery SND (1924 – 1945), dramaturg opery SND (1933 – 1938),
umelecký šéf opery SND (1938 – 1945)
4. Rudolf Friml: Ninon, 7. 3. 1934
5. Charles Gounod: Faust, 15. 5. 1934, hudobné naštudovanie Josef Vincourek
Programový bulletin s podpisom Fiodora Šaljapina
6. Helena Bartošová
7. Helena Bartošová, Janko Blaho, hosťujúci Fiodor Šaljapin v postave Mefista
8. Celkový záber z inscenácie
9. Alexander von Zemlinsky: Kriedový kruh, 21. 11. 1934,
hudobné naštudovanie Karel Nedbal
10. Jacques Offenbach: Hoffmannove poviedky, 1. 3. 1935,
hudobné naštudovanie Zdeněk Foltprecht
11. - 12. Scéna Františka Tróštera
13. fis.: Novo vypravené Hoffmannove poviedky. Slovenská politika, 6 (5. 3. 1935), č. 84, s. 3.
14. Zdeněk Foltprecht: Zlomené srdce, 18. 1. 1936

14.

Cesta, zákruty, križovatky a kríže Viktora Šulca: priekopník modernej opernej réžie v SND

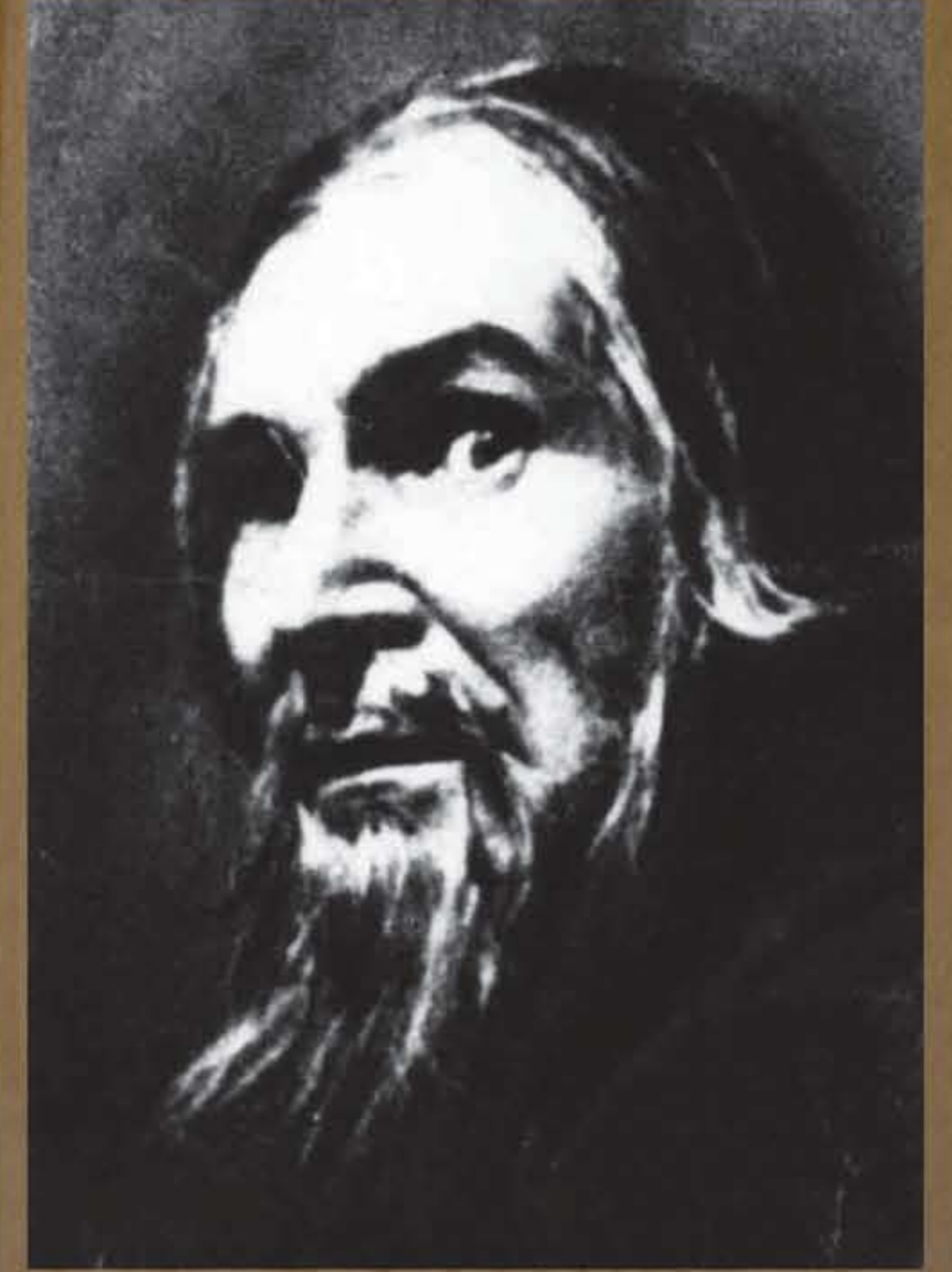
1.

Europská udalost v opere Slov. nár. divadla. (Premiéra Šostakovičovej opery „Ruská Lady Macbeth“ 23. XI.)

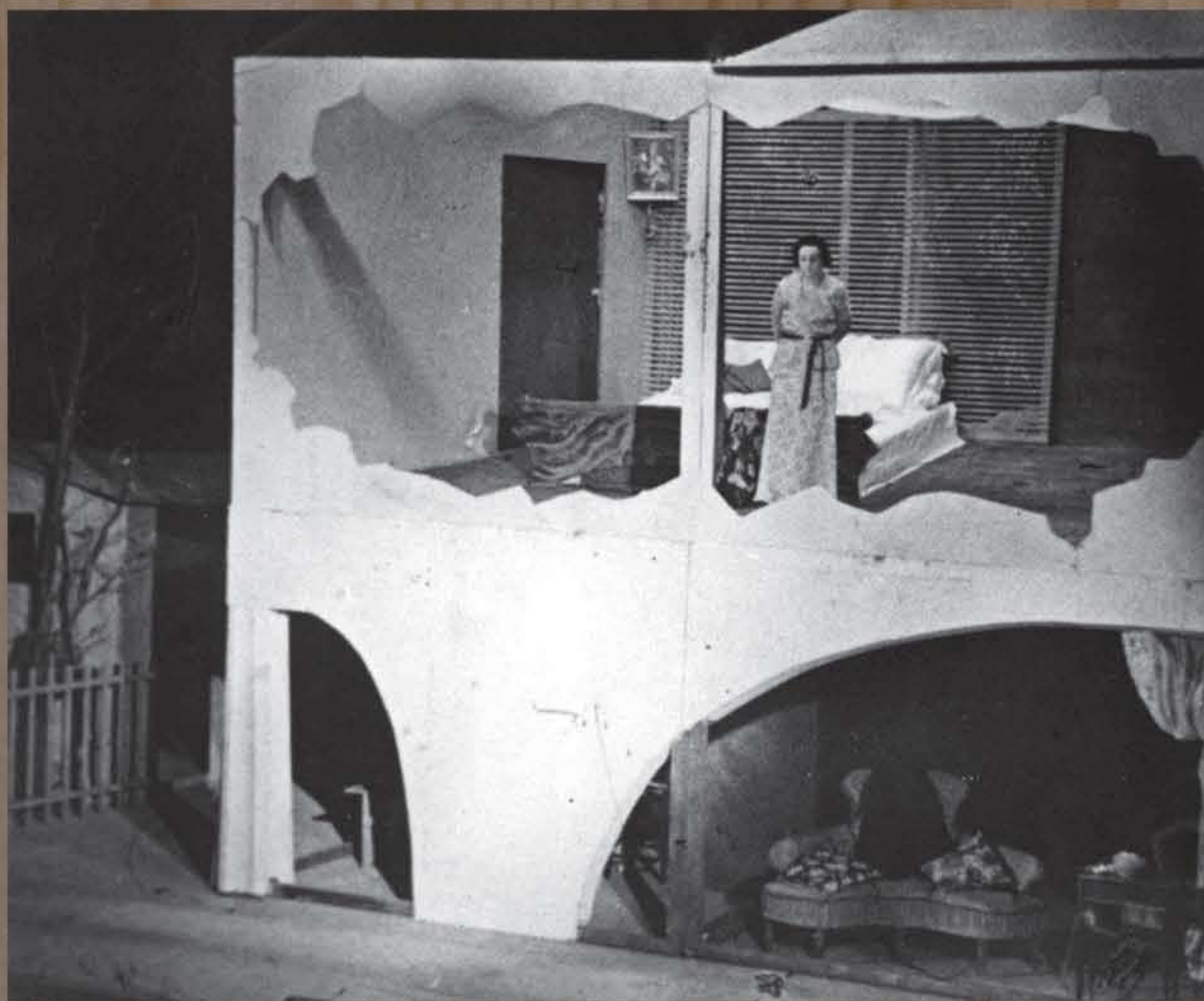
2.

3.

4.

5.

9.

Slovenské národné divadlo
Riaditeľ: Anton Drašar

Ruská „Lady Macbeth“
(KATERINA ISMAILOVA)

Opera v 4 dejstvách (9 obrazoch). Text napísali N. Leskov, A. Preis a D. Šostakovič. Hudba D. Šostakovič. Dirigent K. Nedbal. Réžia V. Šulc. Dekorácie arch. F. Tróšter. Preklad dr. I. Urban. Svetlá V. Morys.

Katerina Livovna Ismailova	Milada Formanová
Zinovij Borisovič Ismailov	Dr. Janko Blaho
Boris Timofejovič Ismailov	Arnold Flögl
Sergej, robotník	Jaroslav Jaroš
Oľchánok, muzik	František Hajek
Alexej, kuchárka	Hilma Bartáková
Stárok	Boris Archipov
Pop	Zd. Ruth-Markov
Policijný komár	Karel Zavel
Pán učiteľ	Jozef Mareček
Strážnik	Karel Kalas
Dobrotník	Jindřich Fiser
Sonjčka	Lída Komancová
Stará trestankyňa	Zita Frelšová
Starý trestanec	Boris Archipov
Seržant	Ivan Finko
Muzik	Jozef Mráz
Mládenc	Ján Kopecký
Mládok	Anton Veselý
Príručník	Rudolf Bergmann
Sašar	Ivan Finko
Košíš	Jozef Blaha

Pre mládež neprístupné!

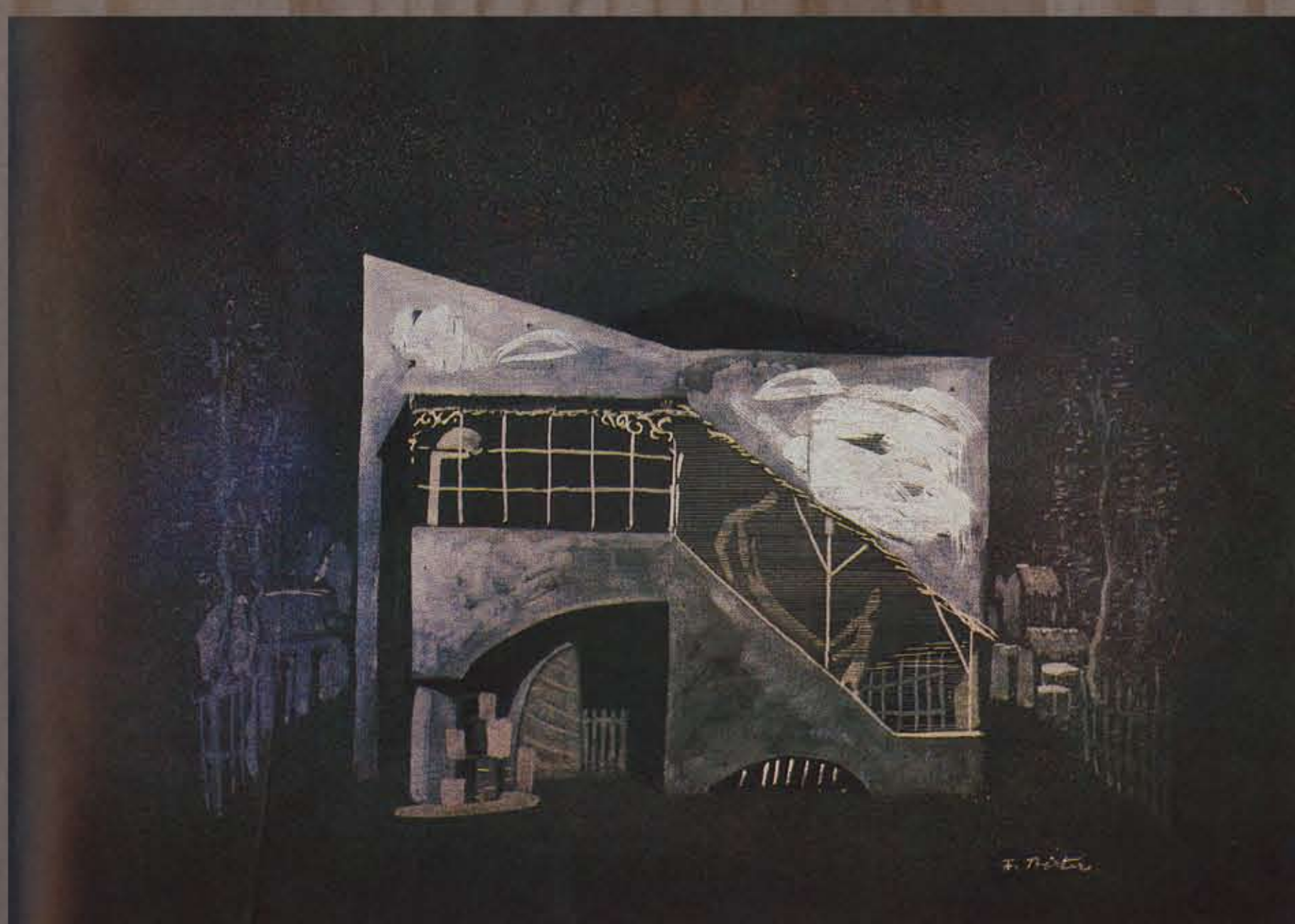
10.

6.

8.

7.

- Alexander Moyzes: Svätopluk, 27. 10. 1935, hudobné naštudovanie Karel Nedbal, Scénický návrh Františka Tróštera
- Dmitrij Šostakovič: Ruská Lady Macbeth, 23. 11. 1935, hudobné naštudovanie Karel Nedbal, Ivan Ballo; Europska udalost v opere Slov. nár. divadla. (Premiéra Šostakovičovej opery „Ruská Lady Macbeth“ 23. XI.). Slovenský denník, 18 (26. 11. 1935), č. 271, s. 5
- Milada Formanová
- Arnold Flögl
- 6. Celkové zábery z inscenácie
- 8. Scénické návrhy Františka Tróštera
- Scéna Františka Tróštera
- Josef Mareček (asistent režiséra), Milada Formanová a Viktor Šulc počas skúšky

Cesta, zákruty, križovatky a kríže Viktora Šulca: priekopník modernej opernej réžie v SND

1. 2.

6.

3.

4.

Monumentalitu a gigantické rozpätie tohoto dramatu srdca nie je možné vyjadriť šedivou beztvárnosťou, zaprášenou opernou obyčajnosťou a kaširovanou ľahostajnosťou. Tento dramatický dej nie je obmedzený na podivný a náhodný príbeh, líčený libretom. Vyžaduje čisté tvary, jasnú rýmizáciu priestoru, pozíciu hmoty a bariev, odpovedajúce veľkosti architektúry hudby, stavanej na základe večného ľudstva mohutne vyjadreného Beethovenovým prorokstvom konečnej slobody všetkých.
V. Šulc.

7.

8.

9.

10.

11.

Stredoevropský úspech
Československá premiéra Roccovy opery „Dibuk“
V medzinárodnom ruchu bratislavského hudobného života v letohli sezón, došlo i na silbovanou operu premiéry Italo. Uviesť by skúsil Ladovico Rocca o oca operu „Dibuk“, ktorá vylila víťazné so súťažou, vypášané milánskou operou „Ala Scala“.

12.

Má tihá predovšetkým v 16 obrazov dvoch dňoch, nasadená obvyklých troch. Obrázky nepôj do seba bez prerokovania. Nové technické prostriedky, predovšetkým odzrkadľujúce a malá predovšetkým umodulujú mu vytvoriť dva súvislé páry obrazov. Malá predovšetkým vyžaduje do ľudského celku prostredkovia, ktorým sa stýkajú jedni a druhí. Aby divák nezvyčajne a prekvapujúco, o to sa postarala špecifická scéna. V kultúrnej, o ktorom hovorí, možno povedať, že hľadisko, malá, skvelá, apokalyptická. Je to ako vytváranie, ktorý má medse ponosia a pravdivosť, asi a faktom, lebo obrázky sú až situácie ostré, tródy v kontrastoch, ale je v nich pohľadná, pretože a detská jednoduchosť a tvorí tak vcelku výborný režisér Mozartovej hudby. Jeho snaha po uľavujúcej, nebanálnych kontrastoch, do milámskej predovšetkým, ktoré veľa k vyrovnanu veľkých dejstiev, sú priamo pozoruhodné. Dá sa povedať, že divadlo scéna tak dospelostou, ako tena. Mal tu vcelku doer slán Mozart, ktorý svoju prerozku vopred, ukazuje skýtočnosť, výšky banálnosti. V jeho amerických viedal šale úpravu kostýmov, príve tak ako pohybo na scéne. Geometrický vzorec, ktorý celé storočie oviadala scénu, bol teraz uplatnený ako novum a veľmi krásne a pôsobivé.
Obrázky nastupujú v geometrických tvaroch, sústredené na rudi scéne v gurove, usporiadaných líniách a symetriu je tu dozna. Niekedy sa nachádzajú do príkrých detailov, tak haneť v prvom obraze, kde dámy a družiny Kráľovny hodí body domniešajú skóre k revulitným skúpičným prímestám. Inke však, moderná rešeršná sprítáma bola vidieť do starých foriem a dopredu náramne pôsobivé.
Nové nastavenie „Kúzelná flauta“ je čin vpravde umelcký. Preto sa u neho zastavíme, lebo také činy majú v sebe silu plodnosti a prerozost.

13.

Slovenské národné divadlo	
Riadiťel: Anton Drašar	
1938	
Kúzelná flauta	
Opera v 2 dejstvách (16 obr.) od Schikanedra. Hudbu složil W. A. Mozart. Prôzu upravil I. Ballo. Dirigent Karol Nedbal. Réžia V. Šulc. Scéna S. Kuttner. Choreografia L. B. Relsky.	
Sarastro	[Arnold Flögl]
Tamino	[Zl. Ruth-Markov]
Pamina	[Dr. Janko Blaho]
Kráľovna noci	[Helena Bartošová]
I. dáma	[Milada Jirásková]
II. "	[Mária Peršlová]
III. "	[Herbert Walders]
Monostatos	[František Hájek]
Papageno	[Karel Kalas]
I. chlapec	[Otto Kraus]
II. "	[Milada Lenšná]
III. "	[Zita Frešová]
I. ozbrojenec	[Alca Páricková]
II. otrok	[Sivka Zemánová]
III. "	[Harry Klauko]
I. Kňaz	[Ladislav Ratner]
II. "	[Josef Mareček]
III. "	[Frant. Šušlik]
IV. "	[Ivan Finko]
V. "	[Josef Mraz]
VI. "	[Anton Veselý]

- Ludwig van Beethoven: Fidelio, 29. 2. 1936, hudobné nastudovanie Karel Nedbal Janko Blaho, Helena Bartošová
- Milada Formanová, Zdeněk Ruth-Markov, Helena Bartošová
- 4. Celkové zábery z inscenácie
- Clánok režiséra v programovom bulletinu
- Scénický návrh Františka Tróstra
- Lodovico Rocca: Dibuk, 14. 4. 1937, hudobné nastudovanie Zdeněk Folprecht Karel Zavřel, Milada Formanová
- Arnolf Flögl
- Celkový záber z inscenácie
- Scénický prvok českého scénografa Františka Zelenku (1904 - 1944)
- Viktor Šulc, Zdeněk Folprecht, Lodovico Rocca, Milada Formanová na premiére
- Nt: Stredoevropský úspech. Československá premiéra Roccovy opery „Dibuk“. A-Zet, 2 (17. 4. 1937), č. 75, s. 4
- Wolfgang Amadeus Mozart: Čarovná flauta, 8.1.1938, hudobné nastudovanie Karel Nedbal -jš. [Antonín Hořejš]: Kúzelná flauta v novom nastudovaní. Robotnícké noviny, 35 (13. 1. 1938), č. 9, s. 3

In memoriam

Za Viktorom Šulcom

Čakali sme Vás... Čakala hŕstka ľudí v Bratislave, že nadíde túžobne vysnený deň a vrátite sa medzi nás. No nadarmo... Zabili Vás, Vás, ktorý ste oplakávali zlomené kridelko vtáka...

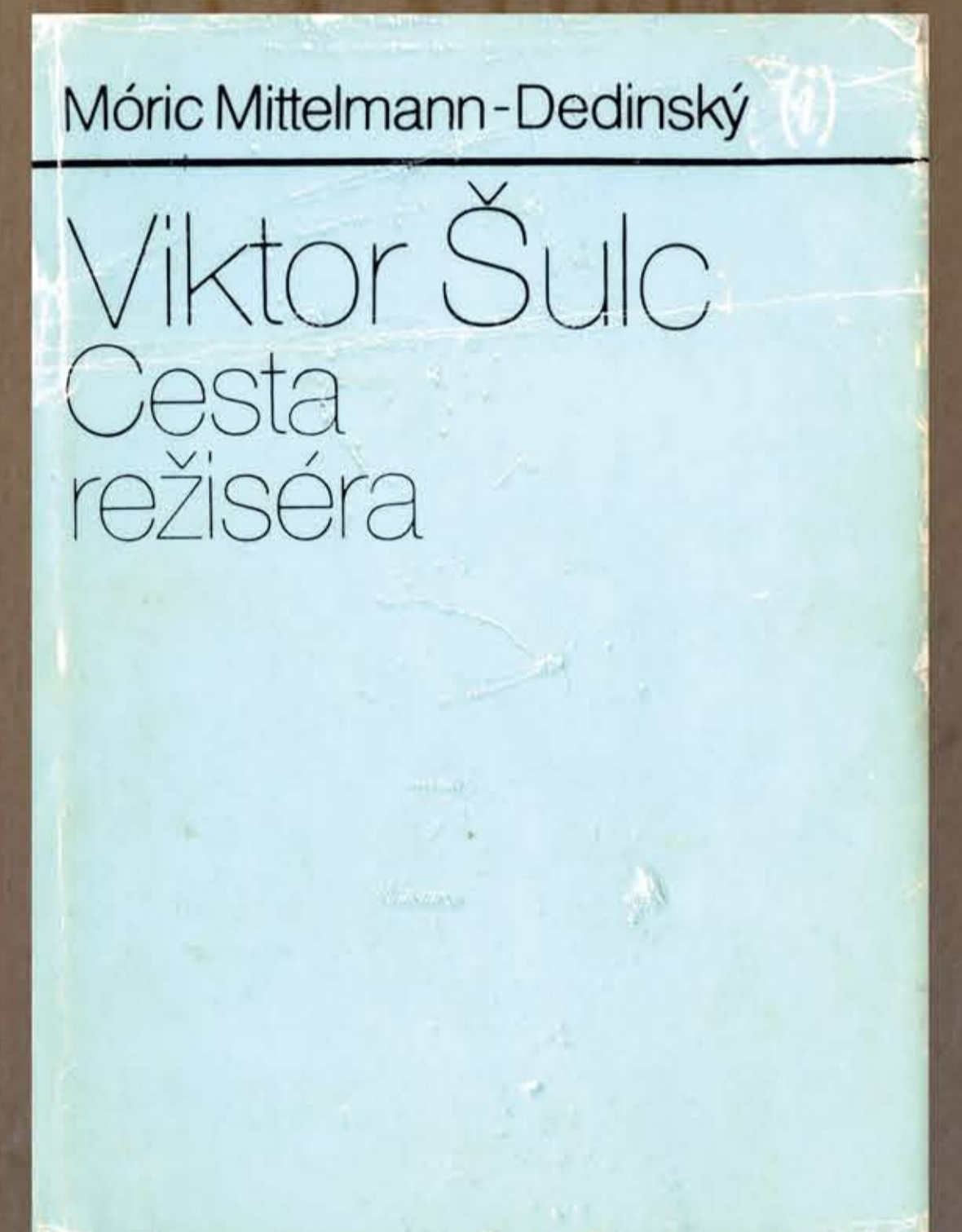
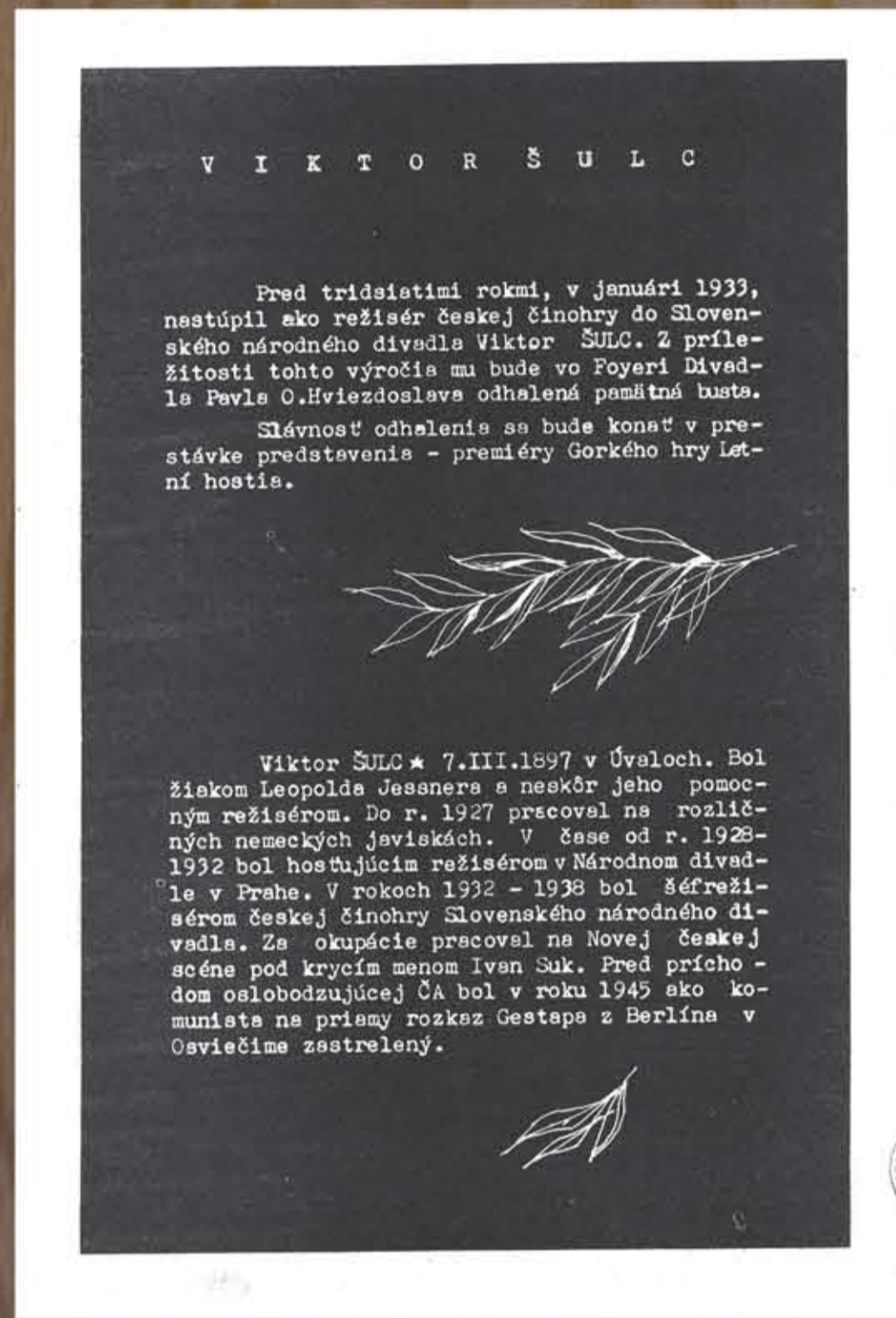
Koľko pohrdania, koľko irónie a tragiky skrývala Vaša duša, ku ktorej nemal nikto prístup. Váš život nebol bezstarostný a úsmev na Vašich ústach zakrýval občas len ako by pod závojom v kútiku pevne sčvretých pier... Vaše oči Vás však prezrádzaly. Prezrádzaly úšvanú bytosť. A časom tiež tých niekoľko málo slov dávalo tušiť, že ste veľmi, veľmi nešťastný človek.

Divadlo, to zázračné miesto, tých niekoľko časových kulis a svetiel. Vás uzdravovalo. Spomínam na skúšky s Vami... Vejúca kravata, cigareta v somknutých ústach, horúčkovo zapáľovaná jedna o druhú a dymom zahalená tvár, na ktorej sa odrážalo hlboké prežívanie všetkých, práve študovaných postáv. Ako nádherné ste vedeli lmočiť a priam do úst a do srdca vkladat pocity týchto ľudí. Vzrušenie vo vzduchu, kolo nás i v nás a zúľasťne hypnotické prostredie, ktoré nás strhávalo ku krajnému vypätiu všetkých smyslov a síl.

Tragický Váš pocit života prenášal sa do umenia. Nikdy ste nežiadali bodku za výkonom a s uznaním ste prijímali nové a nové emácie. Všetko plynulo súladným tokom a tvorba Vášho režijného umenia bola večným procesom znovuzrodenia. Tvorivý Váš duch prekvapoval novými a novými nápadmi, jedinečnými a nikdy nezabudnuteľnými. Spolupráca s Vami vyčerpávala, no súčasne umocňovala naše tvorivé schopnosti a duševne osviežovala.

Osud je príliš krutý. Ťažko sa nám smieť so skutočnosťou, že nie ste viac medzi nami. V deň Všetechsvätých, zabieme k Vám v tichej rozpomienke.

Ružena Porubská.

Slávnostné odhalenie busty Viktora Šulca v Divadle Pavla Országha Hviezdoslava v Bratislave dňa 3. 3. 1963
Eva Kristinová, Mikuláš Huba

Ružena Porubská: Za Viktorom Šulcom. Národná obroda, (1. 11. 1945)

Publikácia Mórica Mitellmanna-Dedinského o Viktorovi Šulcovi, ktorá vyšla vo vydavateľstve Tatran v roku 1984

Busta Viktora Šulca od akademického sochára Vladimíra Môťovského, majetok SND Bratislava

Výstava o Viktorovi Šulcovi v rodných Úvaloch, 8. 3. 2013

Súpis divadelných réžií Viktora Šulca v Slovenskom národnom divadle v Bratislave

Činohra Slovenského národného divadla

24.11.1931 Dario Niccodemi
21.01.1932 Max Alsberg – Otto Ernst Hesse
28.04.1932 Johann Wolfgang von Goethe – Viktor Šulc

Tieň / Stín
Vyšetrovací väzba / Vyšetřovací väzba
Faust / Faust

-
-
František Zelenka

Česká činohra Slovenského národného divadla

13.08.1932 Edmond Konrád
23.08.1932 Josef Kopta
06.10.1932 Viktor Dyk
14.10.1932 Otto Indig
23.11.1932 Robert Emmet Sherwood
20.12.1932 William Shakespeare – Viktor Šulc
31.12.1932 Carl Zuckmayer
25.01.1933 Carlo Goldoni Adolf Hoffmeister
02.02.1932 László Bús-Fekete – Viktor Šulc
11.05.1933 Bruno Frank
26.05.1933 Jules Romains
14.09.1933 Paul Armont – Leopold Marchand
24.09.1933 Renée Fauchois
13.01.1934 George Bernard Shaw
25.01.1934 Henri Duvernois
10.02.1934 Jacques Deval
28.02.1934 Fjodor Michajlovič Dostojevskij – František Götz
04.05.1934 Jacques Deval
09.05.1934 Octavian Goga
22.05.1934 Vítězslav Nezval – Pedro Calderón de la Barca
31.05.1934 Karel Čapek
06.10.1934 František Langer
11.10.1934 Maxim Gorkij
29.12.1934 Paul Schureck
05.01.1935 Aimée Stuartová – Philippe Stuart
26.01.1935 William Shakespeare – Viktor Šulc
12.02.1935 George S. Kaufman – Edna Ferberová
06.03.1935 Rudolf Medek
17.04.1935 Karel Čapek
27.04.1935 Henry Becque
28.04.1935 Vilém Werner
01.05.1935 Georges Berr – Louis Verneuil
17.05.1935 Edmond Goulding – Edgar Selwyn
07.09.1935 William Shakespeare
27.09.1935 Emil Synek
08.10.1935 Jean Jacques Bernard
27.12.1935 Emmet Lavery
04.01.1936 Christa Winsloeová
24.01.1936 Alois Jirásek
18.04.1936 Molière
08.05.1936 Alexander Nikolajevič Afinogenov
15.05.1936 Frank Tetauer
30.05.1936 Rudyard Kipling – Vladimír Michajlovič Volkenštejn
13.09.1936 Josef Kajetán Tyl
25.09.1936 Jaroslav Durych
03.12.1936 István Békeffy
17.12.1936 Edward Knoblock – Viktor Šulc
05.01.1937 André Jossier
05.02.1937 Karel Čapek
06.04.1937 Branislav Nušić
04.05.1937 Alexander Sergejevič Puškin
22.05.1937 Fráňa Šrámek
22.09.1937 Ladislav Strozpežnícky
02.10.1937 George S. Kaufmann – Moss Hart
31.10.1937 André Birabeau
14.11.1937 Gerhart Hauptmann
27.01.1938 George Bernard Shaw
22.02.1938 František Langer
06.03.1938 Karel Čapek
22.04.1938 Mark Reed
06.05.1938 William Shakespeare
11.06.1938 Jacques Deval
10.09.1938 Alois Jirásek
19.10.1938 Frank Tetauer
15.11.1938 Václav Štech

Kvočka / Kvočna
Najkrásšie topánky na svete / Nejkrásnější boty na světě
Zmúdreňie Dona Quijota / Zmoudření Dona Quijota
Nevesta z Torocka / Nevěsta z Torocka
Londýnsky most / Londýnský most
Romeo a Júlia / Romeo a Julie
Rozmarný vinohrad / Rozmarný vinohrad
Spievajúce Benátky / Zpívající Benátky
Dcérušky z trafiky / Dcerušky z trafiky
Nina / Nina
Roztopašník pán Le Trouhadec / Prostopášník pán Le Trouhadec
Pán, ktorý budí dôveru / Pán, který budí důveru
Pozor na maliara / Pozor na malíře!
Svätá Jana / Svatá Jana
Jana / Jana
Tovaryš / Tovariš
Výrastok / Výrostek
Štefan-uličník / Synáček
Majster Manole / Mistr Manole
Schovávanka na schodoch / Schovávaná na schodech
Lúpežník / Loupežník
Periferia / Periferie
Jegor Bulyčov / Jegor Bulyčov
Ulica spieva / Ulice zpíva
Šestnástročná / Šestnáctiletá
Zimná rozprávka / Pohádka zimního večera
Večera o ôsmej / Večera v osm
Jiří Poděbradský / Jiří z Poděbrad
R.U.R. / R.U.R.
Pařížanka / Pařížanka
Medvedí tanec / Medvědí tanec
Škola poplatníkov / Škola poplatníků
Mama tančí / Máma tančí
Sen noci svatojánskej / Sen noci svatojánské
Nočná služba / Noční služba
Dom pri ceste / Dům u silnice
Muži v čiernom / Muži v černém
Dievčatá v uniforme / Děvčata v uniformě
Lampáš / Lucerna
Tartuffe / Tartuffe
Kde vlaky nezastavujú / Kde vlaky nestaví
Verejný nepriateľ / Veřejný nepřítel
Maugli / Mauglí
Strakonický gajdoš / Strakonický dudák
Svätý Václav (Kvas na Boleslavi) / Svatý Václav
Neospravedlnená hodina / Neomluvená hodina
Faun / Faun
Alžbeta, žena bez muža / Alžběta, žena bez muže
Biela nemoc / Bílá nemoc
Dr. / Dr.
Puškinov večer / Malé tragedie (Kamenný host. Mozart a Salieri. Skoupý rytíř)
Leto / Léto
Naši furianti / Naši furianti
Veď sme len raz na svete / Vždyť jsme jen jednou na světě
Nepľnoletí / Nezletilí
Roza Berndová / Roza Berndová
Androkles a lev / Androkles a lev
Dvaasedemdesiatka / Dvaasedmdesátka
Matka / Matka
Dcéruška ide na weekend / Ano, dceruško!
Komédia omylov / Komedie omylů
Slečna panská / Slečna panská
M. D. Rettigová / M. D. Rettigová
Milostné mámenie / Milostné mámení
Tretie zvonenie / Třetí zvonění

Viktor Šulc
Ján Ladvenica
Ľudovít Fulla
Viktor Šulc
Viktor Šulc
František Zelenka
Ján Ladvenica
Ľudovít Fulla
Ján Ladvenica
-
V. Šulc, J. Ladvenica
Ján Ladvenica
Ján Ladvenica
Ján Ladvenica
Ján Ladvenica
V. Šulc, J. Ladvenica
Ján Ladvenica
Ján Ladvenica
V. Šulc, J. Ladvenica
Ján Ladvenica
František Tróster
František Tróster
Viktor Šulc
Viktor Šulc
-
Viktor Šulc
Tibor Sylvester
Tibor Sylvester
Ján Ladvenica
František Tróster
-
Tibor Sylvester
František Tróster
Václav Gottlieb
František Tróster
Tibor Sylvester
-
Tibor Sylvester
Adolf Wenig
František Tróster
Viktor Šulc
Viktor Šulc
František Tróster
František Tróster
-
František Tróster
Zdenka Arnoštová
František Tróster
Ladislav Vecsey
Ladislav Vecsey
Mikuláš Galanda
-
Ladislav Vecsey
Ladislav Vecsey
Ladislav Vecsey
František Malý
-
Ladislav Vecsey
Ladislav Vecsey
Ladislav Vecsey

Opera Slovenského národného divadla

07.03.1934 Rudolf Friml
hudobné naštudovanie Juraj Viliam Schöffer
15.05.1934 Charles Gounod
hudobné naštudovanie Josef Vincourek
22.09.1934 Jára Beneš
hudobné naštudovanie Juraj Viliam Schöffer
21.11.1934 Alexander von Zemlinsky
hudobné naštudovanie Karel Nedbal
01.03.1935 Jacques Offenbach
hudobné naštudovanie Zdeněk Folprecht
27.10.1935 Alexander Moyzes
hudobné naštudovanie Karel Nedbal
23.11.1935 Dmitrij Šostakovič
hudobné naštudovanie Karel Nedbal
18.01.1936 Zdeněk Folprecht
hudobné naštudovanie Zdeněk Folprecht
29.02.1936 Ludwig van Beethoven
hudobné naštudovanie Zdeněk Folprecht
14.04.1937 Lodovico Rocca
hudobné naštudovanie Zdeněk Folprecht
08.01.1938 Wolfgang Amadeus Mozart
hudobné naštudovanie Zdeněk Folprecht

Ninon / Ninon
Faust / Faust
Syn bohov / Syn bohů
Kriedový kruh / Křídový kruh
Hoffmannove poviedky / Hoffmannovy povídky
Svätopluk / Svatopluk
Ruská „Lady Macbeth“ (Katerina Ismajlova) / Katerina Izmajlova
Zlomené srdce / Zlomené srdce
Fidelio / Fidelio
Dibuk / Dibuk
Čarovná flauta / Kouzelná flétna

T. Sylvester, J. Ladvenica
Ján Ladvenica
T. Sylvester, J. Ladvenica
Ján Ladvenica
František Tróster
František Tróster
František Tróster
František Tróster
Viktor Šulc
František Tróster
František Tróster
František Tróster
Stanislav Kuttner

Balet Slovenského národného divadla

20.12.1934 Alexander Konstantinovič Glazunov
choreografia Jelizaveta Nikolská, Vladimír Pirníkov
25.12.1936 Oskar Nedbal
choreografia Ella Fuchsová

Princezná Raymonda / Princezna Raymonda
Z rozprávky do rozprávky / Z pohádky do pohádky

Václav Gottlieb
Ignác Vinček-Hochštetský

Maďarská divadelná spoločnosť Dezidera Földesa na Slovensku

15.06.1937 Karel Čapek

Biela nemoc / Fehér kor

Viktor Šulc